जैन साईट JAINSITE .com

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

JAINSITE E-BOOKS LITERATURE

JAIN HISTORY • JAIN GRANTH • JAIN SUTRA
JAIN VIDHI • JAIN STORY • JAIN ASTROLOGY

And Many More Books in Gujarati, Hindi & English

જૈનસાઇટ ઈ-બુક્સ લિટરેચર ના સંપુર્ણ લાભાર્થી

શ્રી શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, અંધેરી (પૂર્વ)

પાર્શ્વદર્શન બિલ્ડીંગ, ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણ રોડ,
(જુના નાગરદાસ રોડ), અંધેરી (પૂર્વ), મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૬૯.

www.jainsite.com

Blessings : **P. P. PANYAS SHREE NIPUNCHANDRA VIJAYJI M. S.**
Inspired by : **MUNI BHAGYACHANDRA VIJAYJI M. S.**

Created by : nikhil sambhav NEVER STOP

E-mail: info@jainsite.com • Tel.: 09867711171

।। ૐ શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથાય નમઃ ।।

જૈન ઈ-બુક્સ ના સંપુર્ણ લાભાર્થી

શ્રી શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, અંધેરી (પૂર્વ)

।। ૐ શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથાય નમઃ ।।

ટ્રસ્ટની નોંધણી નં. F-4210 (BOM)
સોસાયટીની નોંધણી નં. Bombay 381/1976 G.B.B.S.D.

શ્રી શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, અંધેરી (પૂર્વ)

પાર્શ્વદર્શન બિલ્ડીંગ, ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણ રોડ, (જુના નાગરદાસ રોડ),
અંધેરી (પૂર્વ), મુંબઈ – ૪૦૦ ૦૬૯.

પ્રસ્તાવના

અનેક પરમોપકારક આચાર્ય દેવ જ્ઞાની, તપસ્વી મુનિરાજ, સેવાભાવી સાધ્વીજી ભગવંતોના અદ્વિતિય-અદ્ભૂત-અવર્ણનીય આશિર્વાદથી તથા મહાપવિત્ર મંત્રોચ્ચાર અને વિધિ વિધાન દ્વારા સ્થાપિત આકર્ષક અલૌકિક અનેરૂ અને મનમોહક ૨૩મા ભગવાન શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજી મનોરમ્ય, નેત્ર દિપક લાવણ્યમય પ્રતિમાજીને મૂળનાયક તરીકે બિરાજમાન કરેલ દેવવિમાન તુલ્ય તીર્થસમ જિનાલય એટલે મારું-તમારું અને આપણા સહુનુ શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજીનું શિખરબંધી જિનાલય તથા ધીર-વીર-ગંભીર-સરળ-ભક્તિ-ધાર્મિક પાપભીરૂ દાનવીર અને ઉત્તમોત્તમ શ્રાવક-શ્રાવિકાઓથી બનેલો ૨૫મા તીર્થંકર તરીકે ઓળખાતો શ્રી શ્વે. મૂ. જૈન સંઘ, અંધેરી (પૂર્વ) એટલે અમારો શ્રી અને સરસ્વતીથી સભર બનેલો વિનયી-વિવેકી અને ગુરૂભગવંતોનો કૃપાપાત્ર બનેલ ચારે તરફ એ દશે દિશાઓમાં જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્ ની યશોગાથા નો વિજયઘોષ ૧૪ રાજલોકમાં ગુંજતો કરનાર એટલે અમારો શ્રી શ્વે. મૂ. જૈન સંઘ અંધેરી (પૂર્વ) અનેક નાના મોટા ધાર્મિક અનુષ્ઠાનો કરનાર શ્રી સંઘોને મદદરૂપ બનનાર, અનેક પાંજરાપોળોને સહાયભૂત થનારો અનેક સાધુ-સાધ્વીજી ભગવંતોના વૈયાવચ્ચમાં સદાય અગ્રેસર, ગૃહ જિનાલયમાંથી શરૂ થયેલ આજે ઉત્તુંગ ગગનચુંબી આકર્ષક શિખરબદ્ધ જિનાલય જેમાં દેવ-દેવીઓની દેવકુલિકાઓ શોભી રહી છે. શ્રી સંઘમાં કાયમી આયંબિલ ખાતુ-બે બે પાઠશાળાઓ, જ્ઞાનભંડાર એટલે શ્રી સંઘ શક્તિનું નમૂનેદાર નજરાણું કહેવાય.

યુગદિવાકર પ. પૂ. ઉપકારી ગચ્છના નાયક આ. ભ. શ્રી વિજય ધર્મસૂરીશ્વરજી મ. સા. ની શુભ પ્રેરણા માર્ગદર્શક તથા તેમની શુભ નિશ્રામાં નિર્મિત અને સ્થાપિત શ્રી જિનાલય તથા પ. પૂ. શતાવધાની આ. ભ. શ્રી જયાનંદસૂરીજીની પ્રેરણાથી તા. ૪-૪-૧૯૭૬ માં શ્રી સંઘની સ્થાપનાના સુંદર વિચારોનું બીજ આજે ઘેઘુરો ઘટાદાર વૃક્ષ સમાન બન્યો છે. ચમત્કારી અને અલૌકિક મૂળનાયક શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ ભગવાનના દર્શન કરીને જૈન-જૈનતરોની ઇચ્છાઓ ફળીભૂત થઈ છે.

નિસહાય-અબોલ બનેલા ઢોરોની અને પાંજરાપોળોને અમારા શ્રી સંઘે ઉદાર હાથે મદદ કરી છે તથા હાલમાં કેળવણી ક્ષેત્રે, મેડીકલ ક્ષેત્રે, સાધર્મિક ક્ષેત્રે, અનુકંપા ક્ષેત્રે પણ શ્રી સંઘની જ એક શાખા શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ ફાઉન્ડેશન દ્વારા આર્થિક સહાય ચાલુ છે.

શ્રી શ્વે. મૂ. જૈન સંઘ વતી

પ્રમુખ

।। ધરણેન્દ્ર - પદ્માવતી - પરિપૂજિતાય શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથાય નમો નમઃ ।।

શ્રી જિન મંદિર નિર્માણ વખતે પાયાથી આરંભીને ધ્વજારોપણ સુધીની તમામ વિધિઓ યુક્ત

શ્રી જિનમંદિર ભૂમિપૂજનાદિ (૧૩)વિધિ સંગ્રહ

પૂજન વિધિ સંપૂટ ૧૦

દિવ્યઆશિષ : મોહન ખેડાવાલા પૂજ્ય ગુરૂદેવશ્રી રાજેન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજા

કૃપાદાતા : દાદા-દાદી : લેહરોબાઇ કુંદનમલજી જૈન માતા-પિતા : ગેહરાબાઇ જેઠમલજી જૈન

। લાભાર્થી ।

શ્રી લેહર કુંદન ગ્રુપ - મુંબઈ, , દિલ્હી, મદ્રાસ

ધર્માનુરાગી સુશ્રાવિકા ચન્દ્રાબેન ગૌતમચંદજી જૈન પરિવાર મેંગલવા (રાજ.), મુંબઈ

પ્રેરણાસ્ત્રોત : કલ્યાણમિત્ર ધર્મપ્રેમી **શ્રાદ્ધવર્યશ્રી કુમારપાલ વી. શાહ**

। સંયોજક ।

સુવિશુદ્ધ ક્રિયાકારક

પં.શ્રી મહેશભાઈ એફ. શેઠ મલાડ

દ્વિતીય આવૃત્તિ

સંવત ૨૦૬૫ આ સુ. ૧૫

તા. ૪-૧૦-૨૦૦૯

મૂલ્ય જિનભક્તિ

। પ્રકાશક-પ્રાપ્તિસ્થાન ।

શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રકાશન,

૧૩, જ્ઞાનમંદિર, જીતેન્દ્ર રોડ,

મલાડ (ઇ), મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૯૭.

ફોન : ૨૮૭૭ ૯૧૫૩

JAINSITE.com જૈન સાઈટ

પ્રાસ્તાવિકમ્

જિન શાસનમાં વર્તમાનમાં થઈ રહેલાં જિનેન્દ્ર ભક્તિનાં વિવિધ અનુષ્ઠાનો તથા વિધિ વિધાનોમાં શાંતિસ્નાત્ર સિધ્ધચક્ર મહાપૂજન આદિ વિવિધ પૂજનો તથા જિનમંદિર નિર્માણ દરમ્યાન થતાં ભૂમિપૂજન ખાત મુહુર્તઆદિ સમસ્ત વિધાનો કુલ ૩૬ વિધાનોના સંગ્રહ રૂપે "પૂજન વિધિ સંપૂટ" (બાર પુસ્તિકાઓનો સેટ) ત્રણ વર્ષ પૂર્વે પ્રકાશિત થયેલ. જેની નકલો બહુ ઝડપથી ખલ્લાસ થઈ જતાં તથા પૂજ્ય ગુરૂ ભગવંતો તેમજ વિધિકારોની સતત ડીમાંડને ધ્યાનમાં લઈને પુનઃ પ્રકાશન કરવાની આવશ્યકતા ઉભી થઈ. સોનામાં સુગંધ ભળે તેમ પુણ્યયોગે અરિહંત પરમાત્માના પરમ ઉપાસક પાર્શ્વ પ્રેમી મોહન ખેડાવાલા પૂજય ગુરૂદેવશ્રી રાજેન્દ્રસૂરીશ્વરજી મ.સા.ના. પરમભક્ત, "લહેર કુંદન ગ્રુપ"ના મેનેજીંગ ડાયરેકટર (M.D.) શ્રી ગૌતમભાઈ જૈને સંપૂર્ણ આર્થિક સહયોગ આપી પુનઃ પ્રકાશનનો પૂર્ણ લાભ લેવાની ભાવના વ્યક્ત કરી મને પ્રોત્સાહિત કરવાથી આ પ્રકાશન કરવાનું શક્ય બન્યું છે. જેઓશ્રી પરમ ધર્માનુરાગી છે. જીવદયા પ્રેમી છે. સાધર્મિકના બેલી છે. શાસનનાં પ્રત્યેક નાનાં મોટા કાર્યોમાં સદૈવ સહયોગ આપતા હોય છે. ગઈ સાલ સિદ્ધગિરીમાં ૧૨૦૦ ભાવિકોને અદ્ભૂત ઉદારતા પૂર્વક ભવ્યાતિભવ્ય રીતે ચાતુર્માસ કરાવ્યું. અંતમાં ભવ્ય ઉજમણા સાથે ભવ્ય જિનભક્તિ મહોત્સવ કરાવી ઉધાપન કરાવેલ. વળી પોતાના માદરે વતન મેંગલવા રાજસ્થાનમાં સ્વદ્રવ્યથી જિનમંદિર નિર્માણ કરાવી રહેલ છે. પોતાને ધર્મ માર્ગે સદા પ્રેરણા કરનાર સાચા અર્થમાંજ ધર્મ પત્ની ચન્દ્રાબેનનો દરેક ધાર્મિક કાર્યોમાં સહયોગ અને પ્રેરણા હોય છે. આવા પુણ્યશાળીનો સાથ મળ્યો તેમાં હું મારૂં સૌભાગ્ય માનુ છું. શાસનદેવ તેમને દિન પ્રતિદન વધારે ને વધારે શક્તિ અને સદ્ભાવના આપે એજ અભ્યર્થના

તા. ૦૯-૦૯-૨૦૦૯ 　　　　　　　　 મહેશભાઈ એફ શેઠ

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

॥ ધરેણેન્દ્ર - પદ્માવતિ - પરિપૂજિતાય શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથાય નમઃ ॥

(૧) શ્રી વીરવિજયજી કૃત સ્નાત્રપૂજા

- પ્રથમ સિંહાસનમાં શાંતિનાથ ભગવાનની ચોવિશી અથવા પંચતીર્થિ તથા સિદ્ધચક્રજી પધરાવીએ.
- ધૂપ-દીપ પ્રગાટાવવો...
- સિંહાસનની નીચે ચોખાનો આથીયો કરી શ્રીફળ મૂકવું.
- કળશને નાડાછડી બાંધી તૈયાર કરવા.
- કુસુમાંજલિ - પંચામૃત, શુદ્ધજળ - કેશર આદિ જરૂરી તમામ સામગ્રી તૈયાર કરવી
- રાગ-રાગિણી સહિત સ્નાત્ર પૂજા ભણાવવી..

(પ્રથમ કળશ લઈ ઉભા રહેવું.)

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ

સરસશાન્તિસુધારસ સાગરં, શુચિતરં ગુણરત્નમહાગરં;
ભવિકપંકજબોધદિવાકરં, પ્રતિદિનં પ્રણમામિ જિનેશ્વરં. ૧.
કુસુમાભરણ ઉતારીને, પડિમા ધરિય વિવેક,મજ્જનપીઠે થાપીને, કરીયે જળ અભિષેક. ૨.

(અહીં અભિષેક કરવો.)

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

(કુસુમાંજલિની થાળી લઈ ઉભા રહેવું આભૂષણ ફૂલ વગેરે ઉતારીને)

જિણ! જમ્મસમયે મેરુસિહરે રયણ-કણય-કલસેહિં; દેવાસુરેહિં એહવિઓ, તે ધન્ના, જેહિં દિટ્ઠો સિ. ૩.

નમોऽર્હત્૦ નિર્મળ જળ કળશે ન્હાવરાવે, વસ્ત્ર અમૂલક અંગ ધરાવે, કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જિણંદા;
સિદ્ધસ્વરૂપી અંગ પખાળી, આતમ નિર્મળ હુઈ સુકુમાણી. કુસુમાંજલિ૦ ૪.

(પ્રભુના જમણા અંગૂઠે કુસુમાંજલિ મુકવી)

મચકુન્દ-ચંપ-માલઈ-કમલાઇં-પુપ્ફ પંચવણ્ણાઈં; જગનાહ ન્હવણસમયે, દેવા કુસુમાંજલિં દિન્તિ. ૫.

નમોऽર્હત્૦ રયણ સિંહાસન જિન થાપીજે, કુસુમાંજલિ પ્રભુ ચરણે દીજે; કુસુમાંજલિ મેલો શાંતિ જિણંદા. ૬.

જિણ તિહુંકાલિય સિદ્ધની, પડિમા ગુણભંડાર; તસુ ચરણે કુસુમાંજલિ ભવિક દુરિત હરનાર. ૭.

નમોऽર્હત્૦ કૃષ્ણાગરૂ વર ધૂપ ધરીજે, સુગંધકર કુસુમાંજલિ દીજે; કુસુમાંજલિ મેલો નેમિ જિણંદા. ૮.

જસુ પરિમલબલદહદિસિ, મહુયરઝંકારસદ્દસંગયા, જિણચરણોવરિ મુક્કા સુર-નર કુસુમાંજલિ સિદ્ધા. ૯.

નમોऽર્હત્૦ પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જળ થળ ફુલ ઉદક કર ધારી, કુસુમાંજલિ મેલો પાર્શ્વજિણંદા૦૧૦.

મૂકે કુસુમાંજલિ સુરા, વીર ચરણ સુકુમાળ; તે કુસુમાંજલિ ભવિકનાં, પાપ હરે ત્રણ કાળ. ૧૧.

નમોऽર્હત્૦ વિવિધ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી, જિનચરણે પણમંત ઠવેવી; કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિણંદા૦ ૧૨.

जैन साईट JAINSITE .com जैनम् जयति शासनम्

ન્હવણકાળે ન્હવણકાળે, દેવદાણવ સમુચ્ચિય; કુસુમાંજલિ તહિં સંઠવિય, પસરંત દિસિ પરિમલ સુગંધિય;
જિણ-પય-કમલે નિવડેઇ, વિગ્ઘહર જસ નામ મંતો; અનંત ચોવીસ જિન, વાસવ મલિય અસેસ;
સા કુસુમાંજલિ સુહ કરો, ચઉવિહ સંઘ વિશેષ; કુસુમાંજલિ મેલો ચઉવીસ જિણંદા૦ ૧૩.

નમોઽર્હત્૦ અનંત ચઉવીસી જિનજી જુહારૂં, વર્તમાન ચઉવાસી સંભારૂં; કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીસ જિણંદા૦ ૧૪.

મહાવિદેહે સંપ્રતિ, વિહરમાન જિન વીસ: ભક્તિભરે તે પૂજિયા, કરો સંઘ સુજગીશ. ૧૫.

નમોઽર્હત્૦ અપચ્છરમંડળી ગીત ઉચ્ચારા, શ્રી શુભવિરવિજ્ય જયકારા; કુસુમાંજલિ મેલો સર્વ જિણંદા૦ ૧૬.

કુસમાંજલિઓ પૂર્ણ થઈ.

પછી સ્નાત્રીયાઓએ ત્રણ ખમાસમણ સાથે શ્રી સિદ્ધાચલજીના ત્રણ દુહા બોલી પ્રદક્ષિણા આપી જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન કરી નમુત્થુણં કહી સંપૂર્ણ જયવીયરાય પર્યંત કહેવું. પછી હાથ ધૂપી, મુખક્ષો બાંધી, કળશ લઈ, ઉભા રહીને.

સયલ જિણેસર પાય નમિ, કલ્યાણક વિધિ તાસ;
વર્ણવતાં સુણતાં થકાં, સંઘની પૂગે આશ. ૧
સમકિત ગુણઠાણે પરિણમ્યા, વળી વ્રતધર સંયમ સુખ રમ્યા;
વીશસ્થાનક વિધિયે તપ કરી, એસી ભાવદયા દિલમાં ધરી. ૨
"જો હોવે મુજ શક્તિ ઈસી, સવિ જીવ કરૂં શાસનરસી;"
શુચિરસ ઢલતે તિહાં બાંધતાં, તીર્થંકર નામ નિકાચતાં. ૩

જૈન સાઈટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

સરાગથી સંયમ આચરી, વચમાં એક દેવનો ભવ કરી;
ચ્યવી પશ્નરક્ષેત્રે અવતરે, મધ્યખંડે પણ રાજવી કુલે. ૩.
પટ્ટરાણી કુખે ગુણનીલો, જેમ માનસરોવર હંસલો;
સુખશય્યાયે રજની શેષે, ઉતરતાં ચઉદ સુપન દેખે. ૪.

પહેલે ગજવર દીઠો, બીજે વૃષભ પઈટ્ઠો; ત્રીજે કેસરી સિંહ, ચોથે લક્ષ્મી અબિહ. ૧.
પાંચમે ફુલની માળા, છટ્ઠે ચંદ્ર વિશાળા; રવિ રાતો ધ્વજ મ્હોટો, પૂરણ કળશ નહીં છોટો. ૨.
દશમે પદ્મ સરોવર, અગિયારમે રત્નાકર, ભુવન-વિમાન, રત્નગંજી અગ્નિશિખા ધૂમવર્જી. ૩.
સ્વપ્ન લહી જઈ રાયને ભાષે, રાજા અર્થ પ્રકાશે-"પુત્ર તીર્થંકર, ત્રિભુવન નમશે, સકલ મનોરથ ફળશે" ૪.

અવધિ નાણે-અવધિ નાણે, ઉપના જિનરાજ; જગત જસ પરમાણુઆ વિસ્તર્યા વિશ્વજંતુ સુખકાર;
મિથ્યાત્વ તારા નિર્બળા, ધર્મ ઉદય પરભાત સુદંર; માતા પણ આનંદીયા, જાગતી ધર્મ વિધાન;
જાણંતી "જગતિલક સમો, હોશે પુત્ર પ્રધાન." ૧.

શુભલગ્ને જિન જનમીયા, નારકીમાં સુખ જ્યોત; સુખ પામ્યા ત્રિભુવન જના, હુઓ જગત ઉદ્યોત. ૧.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

સાંભળો કળશ જિન મહોત્સવનો ઈહાં, છપ્પન કુમરી દિશિ વિદિશિ આવે તિહાં;
માય-સુત નમિય આનંદ અધિકો ધરે, અષ્ટ સંવર્ત્ત વાયુથી કચરો હરે. ૧.

વૃષ્ટિ ગંધોદકે અષ્ટ કુમરી કરે, અષ્ટ કલશા ભરી અષ્ટ દર્પણ ધરે;
અષ્ટ ચામર ધરે, અષ્ટ પંખા લહી,ચાર રક્ષા કરી, ચાર દીપક ગ્રહી ૨.

ઘર કરી કેળના, માય-સુત લાવતી;કરણ શુચિકર્મ, જળ કળશે ન્હવરાવતી;
કુસુમ પૂજી, અલંકાર પહેરાવતી;રાખડી બાંધી, જઈ શયન પધરાવથી. ૩.

નમિય કહે "માય ! તુજ બાળ લીલાવતિ, મેરૂ, રવિ ચંદ્ર લગે, જીવજો જગપતિ;"
સ્વામિગુણ ગાવતી, નિજ ઘર જાવતી; તેણે સમે ઈન્દ્ર સિંહાસન કંપતી. ૪.

जैन साईट
JAINSITE.com
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

જિન જન્મ્યાજી, જિણ વેળા જનની ઘરે; તિણ વેળાજી, ઈન્દ્ર સિંહાસન થરહરે;
દાહિણોત્તરજી, જેતા જિન જનમે યદા; દિશિનાયકજી, સોહમ-ઈશાન બિહું તદા. ૧.

તદા ચિંતે ઈન્દ્ર મનમાં, "કોણ અવસર એ બન્યો?" જિનજન્મ અવધિનાણે જાણી, હર્ષ આનંદ ઉપન્યો ૧

સુઘોષ આદે ઘંટનાદે, ઘોષણા સુરમેં કરે, "સવિ દેવી દેવા જન્મ મહોત્સવે, આવજો સુરગિરિવરે" ૨

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

એમ સાંભળીજી, સુરવર કોડિ આવી મળે; જન્મ મહોત્સવજી, કરવા મેરૂ ઉપર ચલે;
સોહમપતિજી, બહુ પરિવારે આવીયા; માય જિનનેજી, વાંદી પ્રભુને વધાવીયા ૧.

વધાવી બોલે "હે રત્નકુક્ષિ-ધારીણિ તુજ સુતતણો; હું શક્ર સોહમ નામે કરશું, જન્મ મહોત્સવ અતિઘણો૧.

એમ કહી જિન પ્રતિબંબ સ્થાપી, ચરૂપે પ્રભુ ગ્રહી; દેવી દેવી નાચે હર્ષ સાથે, સુરગિરિ આવ્યા વહી. ૨.

મેરૂ ઉપરજી, પાંડુકવનમેં ચિહું દિશે; શિલા ઉપરજી, સિંહાસન મન ઉલ્લસે;
તિહાં બેસીજી, શક્રે જિન ખોળે ધર્યા; હરિ ત્રેસઠજી, બીજા તિહાં આવી મળ્યા. ૩.

મળ્યા ચોસઠ સુરપતિ તિહાં, કરે કળશ અડ જાતિના;
માગધાદિ જળ તીર્થ ઔષધી, ધૂપ વળી બહુ ભાતિના. ૧.

જૈન સાઈટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

અચ્યુતપતિએ હુકમ કીનો-સાંભળો દેવા સવે ! - "ખીરજલધિ-ગંગાનીર લાવો, ઝટિતિ જિન મહોત્સવે" ૨.

સુર સાંભળીને સંચરીયા, માગધ વરદામે ચલીયા; પદ્મદ્રહ ગંગા આવે, નિર્મળ જળ કળશા ભરાવે. ૧.
તીરથ જળ ઔષધિ લેતાં, વળી ખીરસમુદ્રે જાતાં; જળકળશા બહુલ ભરાવે, ફુલ ચંગેરી થાળા લાવે. ૨.

સિંહાસન, ચામર ધારી, ધૂપધાણા રકેબી સારી; સિદ્ધાંતે ભાખ્યા જેહ, ઉપકરણ મિલાવે તેહ. ૩.

તે દેવા સુરગિરિ આવે, પ્રભુ દેખી આનંદ પાવે; કળશાદિક સહુ તિહાં ઠાવે, ભક્તે પ્રભુના ગુણ ગાવે. ૪.

આતમભક્તે મળ્યા કેઈ દેવા, કેતા મિત્તનું જાઈ; નારી પ્રેર્યા વળી નિકુલવટ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ;
જોઈસ વ્યંતર ભવનપિતના, વૈમાનિક સુર આવે; અચ્યુતપતિ હુકમે ધરી કળશા, અરિહાને નવરાવે. ૧

અડજાતિ કળશ પ્રત્યેકે, આઠ આઠ સહસ પ્રમાણો; ચઉસઠ સહસ હુઆ અભિષેકે, અઢીસે ગુણા કરી જાણો;
સાઠ લાખ ઉપર એક કોડી, કળશાનો અધિકાર; બાસઠ ઈન્દ્રતણા તિહાં બાસઠ, લોકપાલના ચાર. ૨.

ચન્દ્રની પંક્તિ છાસઠ છાસઠ, રવિસેણી નરલોકો; ગુરુસ્થાનક સુર કેરો એકજ, સામાનિકનો એકો;
સોહમપતિ ઈશાનપતિની, ઈન્દ્રાણીના સોલ; અસુરની દશ ઈન્દ્રાણી નાગની, બાર કરે કલ્લોલ. ૩.

જ્યોતિષ વ્યંતર ઈન્દ્રની ચઉ, ચઉ, પર્ષદા ત્રણનો એકો; કટકપતિ અંગરક્ષક કેરો, એક એક સુવિવેકો;
પરચુરણ સુરનો એક છેલ્લો, એ અઢીસેં અભિષેકો; ઈશાનઈન્દ્ર કહે મુજ આપો, પ્રભુને ક્ષણ અતિરેકો, ૦૪.

જૈન સાઈટ JAINSITE .com જનમ્ જયતિ શાસનમ્

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

તવ તસ ખોળે ઠવી અરિહાને, સોહમપતિ મનરંગે; વૃષભરૂપ કરી શૃંગ જળે ભરી, ન્હવણ કરે પ્રભુ અંગે;
પુષ્પાદિક પૂજીને છાંટે, કરી કેસર રંગ રોલે; મંગલદીવો આરતી કરતાં, સુરવર 'જયજય' બોલે ૦૫.

ભેરી ભૂંગલ તાલ બજાવત, વળીયા જિન કર ધારી; જનનીઘર માતાને સોંપી, એણી પરે વચન ઉચ્ચારી;
'પુત્ર તમારો' સ્વામિ હમારો, અમ સેવક આધાર; પંચધાવી રંભાદિક થાપી, પ્રભુ ખેલાવણહાર. ૦૬.

બત્રીશ કોડિ કનકમણિ માણિક, વસ્ત્રની વૃષ્ટિ કરાવે; પૂરણ હર્ષ કરેવા કારણ, દ્વીપ નંદીસર જાવે;
કરીય અઠ્ઠાઈ ઉત્સવ દેવા, નિજ નિજ કલ્પ સધાવે; દીક્ષા-કેવલને અભિલાષે, નિત નિત જન ગુણ ગાવે. ૦૭

જૈન સાઈટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

તપગચ્છ ઈસર સિંહસૂરીસર, કેરા શિષ્ય વડેરા; સત્યવિજય પંન્યાસતણે પદ, કપૂરવિજય ગંભીરા;
ખિમાવિજય તસ સુજસવિજયના, શ્રી શુભ વિજય સ્વાયા; પંડિત વીરવિજય શિષ્યે જિને, જન્મ મહોત્સવ ગાયા. ૦૮

ઉત્કૃષ્ટા એક્સો ને સિત્તેર, સંપ્રતિ વિચરે વીસ, અતીત અનાગત કાલે અનંતા, તિર્થંકર જગદીશ
સાધારણ એ કળશ જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઈ, મંગળ લીલા સુખભર પાવે, ઘર ઘર હર્ષ વધાઈ ૦૯

ઇતિ સ્નાત્રપૂજા

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

(२) ।। अथ जिनमंदिर / उपाश्रय भूमिपूजन तथा खात मुहूर्त - विधि ।।

अर्हन्तो भगवन्त इन्द्रमहिता:, सिद्धाश्च सिद्धिस्थिता, आचार्या जिनशासनोन्नतिकरा:पूज्या उपाध्यायका: ।
श्रीसिद्धान्तसुपाठका मुनिवरा, रत्नत्रयाराधका:, पञ्चैते परमेष्ठिन: प्रतिदिनं कुर्वन्तु वो मङ्गलम् ।।
मंगलं भगवान् वीरो, मंगलं गौतम: प्रभु : । मंगलं स्थुलभद्राद्या, जैन धर्मोऽस्तु मंगलम् ।।
सर्व - वांछित-दातारं, मोक्षफल-प्रदायकम् । शंखेश्वर-पुराधीशं, पार्श्वनाथं जिनं स्तुवे ।।
आदिमं पृथिवीनाथ-मादिमं निष्परिग्रहम् । आदिमं तीर्थनाथं च, ऋषभ स्वामिनं स्तुम : ।।
श्रीमते शान्तिनाथाय, नम: शांति-विधायिने । त्रैलोक्यस्यामराधीश, - मुकुटाभ्यर्चितांघ्रये ।।

આત્મરક્ષા : ક્ષુદ્ર ઉપદ્રવોને નાશ કરનારી, આધિ વ્યાધિ અને ઉપાધિથી મુક્ત બનાવનારી સર્વ પ્રકારના ભયોથી નિર્ભય બનાવનારી, પરમેષ્ઠિ ભગવંતોના નામથી કરાતી પૂર્વાચાર્યોએ બતાવેલી મહાપ્રભાવશાલી માંત્રિક અને તાંત્રિક અનુષ્ઠાન સ્વરૂપ આત્મરક્ષા તે તે મુદ્રાઓ સાથે નીચેના સ્તોત્રથી કરવી.

।। श्रीवज्रपञ्जरस्तोत्रम् ।।

ॐ परमेष्ठिनमस्कारं, सारं नवपदात्मकम् । आत्मरक्षाकरं वज्र-पञ्जराभं स्मराम्यहम् ।।१।।
ॐ नमो अरिहंताणं, शिरस्कं शिरसि स्थितम् । ॐ नमो सव्वसिद्धाणं, मुखे मुखपटं वरम् ।।२।।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

ॐ नमो आयरियाणं, अङ्गरक्षाऽतिशायिनी । ॐ नमो उवज्झायाणं, आयुधं हस्तयोर्दृढम् ।।३।।
ॐ नमो लोए सव्वसाहूणं, मोचके पादयोः शुभे । एसो पञ्चनमुक्कारो, शिला वज्रमयी तले ।।४।।
सव्वपावप्पणासणो, वप्रो वज्रमयो बहिः । मंगलाणं च सव्वेसिं, खादिराङ्गार-खातिका ।।५।।
स्वाहान्तं च पदं ज्ञेयं, पढमं हवइ मंङ्गलं । वप्रोपरि वज्रमयं, पिधानं देहरक्षणे ।।६।।
महाप्रभावा रक्षेयं, क्षुद्रोपद्रवनाशिनी । परमेष्ठिपदोद्‌भूता, कथिता पूर्वसूरिभिः ।।७।।
यश्चैवं कुरुते रक्षां, परमेष्ठिपदैः सदा । तस्य न स्याद् भयं व्याधि-राधिश्चापि कदाचन ।।८।।

ક્ષેત્રપાલ સ્થાપના : એક પુરૂષ ક્ષેત્રપાલની અનુજ્ઞા સ્વરૂપ નીચેના મંત્રથી ક્ષેત્રપાલનું પૂજન કરે.

ॐ अत्रस्थक्षेत्रपालाय स्वाहा ।। પાટલા ઉપર ચોખાનો સાથીયો કરી લીલું નારિયેલ મૂકી ચમેલીનું તેલ, કેશર, જાસુદનું ફૂલ ચઢાવવું.

વાસ્તુ-પુરૂષ સ્થાપના : એક સજોડા પાસે મોટી શાંતિ બોલવા પૂર્વક શુદ્ધ જળથી કુંભ ભરાવવો. તેના ઉપર નાગરવેલનાં કે આસોપાલવનાં પાંચ પાન (ડીંટ નીચે આવે તેમ) મૂકાવી, શ્રીફળ મૂકી, લીલું કપડું નાડાછડીથી બાંધી, પૂજા કરાવી હાર પહેરાવી, એક પાટલા ઉપર ચોખાનો સ્વસ્તિક કરાવી નીચેનો શ્લોક બોલવા પૂર્વક સ્થિર શ્વાસે કુંભ મૂકાવવો.

JAINSITE.com
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

नमोऽर्हत्० वास्तुपुरुष ! नमस्तेऽस्तु, भूमि शय्यारत-प्रभो ! ।
मद् गृहं धन-धान्यादि,-समृद्धं कुरु सर्वदा ।। કુંભ મુકાવવો...

ॐ वास्तुपुरुष ! अत्र आगच्छ आगच्छ, अत्र तिष्ठ तिष्ठ, पूजा-बलिं गृहाण गृहाण, शांतिं, तुष्टिं पुष्टिं, ऋद्धिं वृद्धिं सर्व-समीहितं कुरु कुरु स्वाहा ।વાસક્ષેપ, કંકુ, અબીલ, ગુલાલ, પુષ્પ આદિથી પૂજા કરાવવી.

ત્યારબાદ સંક્ષિપ્ત પાટલા પૂજન કરવાં તે આ પ્રમાણે...

પ્રથમ નવગ્રહના પાટલાનું પૂજન કરવું.

(૩) संक्षिप्त नवग्रह पूजन

४	६	२
५	१	३
९	७	८

નવગ્રહના પાટલા ઉપર આદિત્યાદિ નવેય ગ્રહોને વિધિપૂર્વક આમંત્રિત કરીને પૂજવા તે આ પ્રમાણે

आह्वानादि : (आह्वान मुद्रा) ॐ आदित्य-सोम-मंगल-बुध-बृहस्पति-शुक्र-शनैश्वर-राहु-केत्वादि नव ग्रहाः सवाहनाः सपरिकराः सायुधाः अस्मिन् जम्बूद्विपे भरतक्षेत्रे दक्षिणार्ध-भरते मध्य-खण्डे.......देशे.......नगरे.....श्री संघगृहे.......(गुरुभगवंतोनां नाम).....कारिते नूतन-जिनमंदिर/उपाश्रय भूमिपूजन-खातमुहूर्त विधि प्रसंगे अत्र आगच्छन्तु आगच्छन्तु स्वाहा (स्थापन मुद्रा) अत्र तिष्ठन्तु तिष्ठन्तु स्वाहा (बे हाथ जोडीने) पूजा-बलिं गृहणन्तु गृहणन्तु स्वाहा ।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

આ રીતે નવગ્રહોનુ સામુદાયિક આહ્વાનાદિ કર્યા બાદ એક એકનું પૂજન કરવું.

પૂજનમાં તે તે રંગનાં વસ્ત્રનાં શીંગોડાં હોય તો વધારે સારું નહિતર નાડાછડીના ટુકડા પણ મૂકી શકાય,

ફલ નૈવેધમાં પણ તે તે અનુરૂપ હોય તો સારૂં નહિતર કોઈપણ નૈવેધ અને કોઈપણ ફલ ચાલે.

ॐ आदित्याय स्वाहा । કુસુમાંજલિથી વધાવવા. **चन्दनं समर्पयामि स्वाहा** । કેશરનાં છાંટણાં કરવાં.

पूष्पं समर्पयामि स्वाहा । ફૂલ ચઢાવવાં **वस्त्रं समर्पयामि स्वाहा** । વસ્ત્ર ચઢાવવું.

फलं समर्पयामि स्वाहा । ફલ ચઢાવવું. **धूपं आघ्रापयामि स्वाहा** । ધૂપ ધરવો.

दीपं दर्शयामि स्वाहा । દીપક ધરવો. **नैवेद्यं समर्पयामि स्वाहा** । નૈવેધ ચઢાવવું.

अक्षतं ताम्बूलं द्रव्यं सर्वोपचारान् समर्पयामि स्वाहा । તજ, લવિંગ, એલચી, રૂપાનાણું, સોપારી યુકત પાન મૂકવું.

जैनम् जयति शासनम्

આ પ્રમાણે દરેક ગ્રહોની પૂજા કરવી... ફકત ગ્રહનું નામ બદલાવવું તે આ પ્રમાણે

ॐ सोमाय स्वाहा । ॐ मंगलाय स्वाहा । ॐ बुधाय स्वाहा । ॐ बृहस्पतये स्वाहा । ॐ शुक्राय स्वाहा । ॐ शनैश्चराय स्वाहा । ॐ राहवे स्वाहा । ॐ केतवे स्वाहा ।

પરિપિંડિત : એક થાળમાં શ્રીફળ, સવા રૂપિયો, એક ફલ, એક નૈવેધ લઈને ઉભા રહેવું. નીચેનો શ્લોક બોલી પાટલા ઉપર પધરાવવું.

जिनेन्द्र-भक्त्या जिन भक्तिभाजां, तेषां च पूजा बलि पुष्प धूपै : ।
ग्रहा गता ये प्रतिकूल-भावं, ते मेडनुकूला वरदा भवन्तु ।।

ત્યારબાદ પાટલા ઉપર અંગલૂંછણું ઢાંકવું. (કોઈક ખુલ્લા પણ રાખે છે.) તે પાટલાને થાળી વગાડતાં એક પાટ પર ચોખાનો સાથીયો કરી તેના ઉપર સ્થાપન કરવો.

ગુરૂભગવંત વાસક્ષેપ કરે. પૂજન કરનાર પુણ્યશાળીને યથા યોગ્ય અભિગ્રહ આપે.

८	१	२
७	९ | १०	३
६	५	४

संक्षिप्त दश दिक्पाल पूजन

પ્રથમ ખુલ્લામાં જઈને દશેય દિશામાં દશ દિક્પાલને પ્રસન્ન કરીને જગાડવાની ક્રિયા થાય છે.
દશેય દિશામાં સપ્ત ધાન્યના બાકૂળા આપવા તે આ પ્રમાણે

પૂર્વ દિશા સન્મુખ : **ॐ इन्द्राय स्वाहा ।**
અગ્નિ દિશા સન્મુખ : **ॐ अग्नये स्वाहा ।**
દક્ષિણ દિશા સન્મુખ : **ॐ यमाय स्वाहा ।**
નૈઋત્ય દિશા સન્મુખ : **ॐ नैर्ऋतये स्वाहा ।**
પશ્ચિમ દિશા સન્મુખ : **ॐ वरूणाय स्वाहा ।**
વાયવ્ય દિશા સન્મુખ : **ॐ वायवे स्वाहा ।**
ઉત્તર દિશા સન્મુખ : **ॐ धनदाय स्वाहा ।**
ઈશાન દિશા સન્મુખ : **ॐ इशानाय स्वाहा ।**
ઉર્ધ્વ દિશામાં : **ॐ ब्रह्मणे स्वाहा ।**
અધો દિશામાં : **ॐ नागाय स्वाहा ।**

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

બે હાથ જોડીને પ્રાર્થના : **ॐ इन्द्राग्नि-यम-नैर्ऋति-वरूण-वायु-कुबेरेशान-ब्रह्म-नागेति दश दिक्पालाः अस्मिन् नूतन-जिनमंदिर/उपाश्रय भूमिपूजन-खातमुहूर्त विधि प्रसंगे शांतिकरा भवन्तु, तुष्टिकरा भवन्तु, पुष्टिकरा भवन्तु स्वाहा ।**

દશ દિક્પાલના પાટલા સન્મુખ બેસીને દશ દિક્પાલોને વિધિસર આમંત્રિત કરવા અને પૂજવા તે આ પ્રમાણે.

आह्वानादि : (आह्वान मुद्रा) ॐ इन्द्राग्नि-यम-नैर्ऋति-वरूण-वायु-कुबेरेशान-ब्रह्म-नागेति दश दिक्पालाः सवाहनाः सपरिकराः सायुधाः अस्मिन् जम्बूद्विपे भरतक्षेत्रे दक्षिणार्ध-भरते मध्य-खण्डे.......देशे.......नगरे.....श्री संघगृहे.......(गुरुभगवंतोनां नाम).....कारिते नूतन-जिनमंदिर/ उपाश्रय भूमिपूजन-खातमुहूर्त विधि प्रसंगे अत्र आगच्छन्तु आगच्छन्तु स्वाहा (स्थापन मुद्रा) अत्र तिष्ठन्तु तिष्ठन्तु स्वाहा (बे हाथ जोडीने) पूजा-बलिं गृहणन्तु गृहणन्तु स्वाहा ।

આ રીતે દશદિક્પાલોનુ સામુદાયિક આહ્વાનાદિ કર્યા બાદ એક એકનું પૂજન કરવું.

પૂજનમાં તે તે રંગનાં વસ્ત્રનાં શીંગોડાં હોય તો વધારે સારું નહિતર નાડાછડીના ટુકડા પણ મૂકી શકાય, ફલ નૈવેધમાં પણ તે તે અનુરૂપ હોય તો સારૂં નહિતર કોઈપણ નૈવેધ અને કોઈપણ ફલ ચાલે.

ॐ इन्द्राय स्वाहा । કુસુમાંજલિથી વધાવવા. **चन्दनं समर्पयामि स्वाहा ।** કેશરનાં છાંટણાં કરવાં.

पूष्पं समर्पयामि स्वाहा । ફૂલ ચઢાવવાં **वस्त्रं समर्पयामि स्वाहा ।** વસ્ત્ર ચઢાવવું.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

फलं सर्मर्पयामि स्वाहा । ફલ ચઢાવવું. **धूपं आघ्रापयामि स्वाहा ।** ધૂપ ધરવો.

दीपं दर्शयामि स्वाहा । દીપક ધરવો. **नैवेद्यं समर्पयामि स्वाहा ।** નૈવેધ ચઢાવવું.

अक्षतं ताम्बूलं द्रव्यं सर्वोपचारान् समर्पयामि स्वाहा । તજ, લવિંગ, એલચી, રૂપાનાણું, સોપારી યુક્ત પાન મૂકવું.

આ પ્રમાણે દરેક દિક્પાલોની પૂજા કરવી... ફકત નામ બદલાવવું તે આ પ્રમાણે

ॐ अग्नये स्वाहा । ॐ यमाय स्वाहा । ॐ नैर्ऋतये स्वाहा । ॐ वरूणाय स्वाहा ।ॐ वायवे स्वाहा। ॐ धनदाय स्वाहा । ॐ इशानाय स्वाहा । ॐ ब्रह्मणे स्वाहा । ॐ नागाय स्वाहा ।

પરિપિંડિત : એક થાળમાં શ્રીફળ, સવા રૂપિયો, એક ફલ, એક નૈવેધ લઈને ઉભા રહેવું. નીચેનો મંત્ર બોલી પાટલા ઉપર પધરાવવું.

ॐ इन्द्राग्नि-यम-नैर्ऋति-वरूण-वायु-कुबेरेशान-ब्रह्म-नागेति दश दिक्पालाः जिनपति पुरतः अवतिष्ठन्तु अवतिष्ठन्तु स्वाहा ।

JAINSITE.com
जैन साहित्य
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

ત્યારબાદ પાટલા ઉપર અંગલૂંછણું ઢાંકવું. (કોઈક ખુલ્લા પણ રાખે છે.) તે પાટલાને થાળી વગાડતાં એક પાટ પર ચોખાનો સાથીયો કરી તેના ઉપર સ્થાપન કરવો.

ગુરૂભગવંત વાસક્ષેપ કરે. પૂજન કરનાર પુણ્યશાળીને યથા યોગ્ય અભિગ્રહ આપે.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

संक्षिप्त अष्टमंगल पूजन

१	२	३	४
५	६	७	८

અષ્ટમંગલના પાટલા સન્મુખ બેસીને અષ્ટમંગલને વિધિસર પૂજવા તે આ પ્રમાણે.

ॐ स्वस्तिकाय स्वाहा । કુસુમાંજલિથી વધાવવા.

चन्दनं समर्पयामि स्वाहा । કેશરનાં છાંટણાં કરવાં.

पूष्पं समर्पयामि स्वाहा । ફૂલ ચઢાવવાં

वस्त्रं समर्पयामि स्वाहा । વસ્ત્ર ચઢાવવું.

फलं समर्पयामि स्वाहा । ફલ ચઢાવવું.

धूपं आघ्रापयामि स्वाहा । ધૂપ ધરવો.

दीपं दर्शयामि स्वाहा । દીપક ધરવો.

नैवेद्यं समर्पयामि स्वाहा । નૈવેદ્ય ચઢાવવું.

अक्षतं ताम्बूलं द्रव्यं सर्वोपचारान् समर्पयामि स्वाहा । તજ, લવિંગ, એલચી, રૂપાનાણું, સોપારી યુક્ત પાન મૂકવું.

આ પ્રમાણે દરેક મંગલોની પૂજા કરવી... ફક્ત નામ બદલાવવું તે આ પ્રમાણે

ॐ श्रीवत्साय स्वाहा । ॐ पूर्णकलशाय स्वाहा । ॐ भद्रासनाय स्वाहा । ॐ नन्द्यावर्ताय स्वाहा । ॐ वर्धमान सम्पूटाय स्वाहा । ॐ मीनयुग्माय स्वाहा । ॐ दर्पणाय स्वाहा ।

પરિપિંડિત : એક થાળમાં શ્રીફળ, સવા રૂપિયો, એક ફલ, એક નૈવેદ્ય લઈને ઉભા રહેવું. નીચેનો મંત્ર બોલી પાટલા ઉપર પધરાવવું. **नाम जिणा जिणनामा, ठवण जिणा, पुण जिणिंद पडिमाओ ।**

दव्वजिणा जिणजीवा, भावजिणा, समवसरणत्था ।

ત્યારબાદ પાટલા ઉપર અંગલૂંછણું ઢાંકવું. (કોઈક ખુલ્લા પણ રાખે છે.) તે પાટલાને થાળી વગાડતાં એક પાટ પર ચોખાનો સાથીયો કરી તેના ઉપર સ્થાપન કરવો.

ॐ स्वस्तिक - श्रीवत्स- पूर्णकलश - भद्राशन - नन्द्यावर्त - वर्धमान सम्पूट - मीनयुग्म - दर्पणानि अत्र भूमिपूजन - खातमुहूर्त विधि प्रसंगे सुस्थापितानि, सुप्रतिष्ठानि अधिवासितानि लं लं लं ह्रीं नमः स्वाहा ।

બોલી ગુરૂભગવંત વાસક્ષેપ કરે. પૂજન કરનાર પુણ્યશાળીને યથા યોગ્ય અભિગ્રહ આપે.

(४) अथ जिनमंदिर-उपाश्रय- भूमिपूजन -विधि

આ રીતે ત્રણેય પાટલાઓનું સુંદર રીતે ભાવપૂર્વક પૂજન કર્યા બાદ જયાં ખાત કરવાનું હોય તે ભૂમિ ઉપર જઈએ..... જે દિશામાં કે ખૂણામાં ખાત કરવાનું હોય તે સ્થળે જઈને હાથમાં સરસવ લઈને નીચેના શ્લોક બોલવા પૂર્વક ચારે દિશામાં સરસવ ઉછાળીને ભૂતાદિ સત્ત્વને દૂર કરવાની વિધિ કરવી....

अपक्रामन्तु भूतानि, देवदानवराक्षसाः । वासान्तरं व्रजन्त्वस्मात्, कुर्यां भूमिपरिग्रहम् ।। १ ।।

यदत्र संस्थितं भूतं, स्थानमाश्रित्य सर्वदा । स्थानं त्यक्त्वा तु तत्सर्वं, यत्रस्थं तत्र गच्छतु ।। २ ।।

अपक्रामन्तु भूतानि, पिशाचाः सर्वतो दिशम् । सर्वेषामविरोधेन, चैत्यकर्म समारभे ।। ३ ।।

બે હાથ જોડીને નીચે મુજબ ભૂમિ દેવતાને આહવાન કરીને પૂજન કરીએ..

જૈનમ જયતિ શાસનમ
www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

आगच्छ सर्व कल्याणि ! वसुधे ! लोकधारिणि ! । पृथिवि ! हेमगर्भाऽसि, काश्यपेनाऽभिवन्दिता ।।१।।
चैत्यं तु कारयाम्यद्य, त्वद् उर्ध्वं शुभलक्षणम् । गृहाणार्घ्यं मया दत्तं, प्रसन्ना शुभदा भव ।। २ ।।

ॐ भूमिदेवते जलं समर्पयामि स्वाहा । દૂધ તથા પાણીનો કળશ કરવો.

ॐ भूमिदेवते गन्धं समर्पयामि स्वाहा । કેશર, કંકુ, સિંદુર, અબીલ, ગુલાલ આદિથી પૂજા કરવી १८

ॐ भूमिदेवते पूष्पं समर्पयामि स्वाहा । વિવિધ ફૂલોની અંજલી આપવી.

ॐ भूमिदेवते धूपं आघ्रापयामि स्वाहा । ધૂપ ધરવો.

ॐ भूमिदेवते दीपं दर्शयामि स्वाहा । દીપક ધરવો.

ॐ भूमिदेवते अक्षतेन वर्धापयामि स्वाहा । અક્ષતથી વધાવવું.

ॐ भूमिदेवते नैवेद्यं समर्पयामि स्वाहा । વિવિધ નૈવેદ્ય ચઢાવવાં.

ॐ भूमिदेवते फलं समर्पयामि स्वाहा । વિવિધ ફલ ચઢાવવાં.

ॐ भूमिदेवते अक्षतं ताम्बुलं द्रव्यं सर्वोपचारान् समर्पयामि स्वाहा । તજ લવીંગ, સોપારી યુક્ત પાન મૂકવું તથા સોનું ચાંદી વગેરે રૂપાનાણું મૂકવું.

ગુરૂભગવંત વાસક્ષેપ કરે. ભૂમી પૂજન કરનાર પુણ્યશાળીને યથા યોગ્ય અભિગ્રહ આપે.

जैन साईट JAINSITE.com जैनम् जयति शासनम्

(५) अथ जिनमंदिर-उपाश्रय- खातमुहूर्त -विधि

। ખાતમુહૂર્ત માટે વૃષભચક્ર પૃથ્વીની અવસ્થા નક્ષત્ર આદિ ખાસ જોવાં...
। ભૂમિ પૂજન વખતે ફળ નૈવેધ રૂપાનાણું આદિ જે મૂકેલ હોય તે ઉપાડી લેવાં... રૂપાનાણું શિલાસ્થાપન વખતે શીલા ઉપર અથવા ઉભી કરેલ પાઈપમાં પધરાવવું.
। ચાંદીના પાવડા કોદાળી તથા નવા પાવડા કોદાળીને ધોઈ ધૂપીને નાડાછડી બાંધી કંકુના સાથીયા કરવા
। ખાતમુહૂર્ત કરનાર પુણ્યશાળીને મસ્તકમાં કેશર – બાદલાનાં તિલક કરવાં તથા હાથમાં મીંઢળ બાધવાં...

ખાતમુહુર્ત : ચાંદીની કોદાળી /ટીકાઉ હાથમાં લઈને નીચેના શ્લોકથી ભૂમિ દેવતાની અનુજ્ઞા માગવી.

नमोऽर्हत् : **क्षमे ! क्षमस्व मर्त्याघं, मेदिनि मनुजाम्बिके ! ।**
चैत्यकर्म समारभे, करिष्ये तव घट्टनम् ।।

પ્રથમ ગુરૂભગવંત વાસક્ષેપ કરે. ત્યારબાદ **ॐ पूण्याहं पुण्याहं, प्रीयन्ताम् प्रीयन्ताम्** આદિ શાન્તિ ઉદ્‌ઘોષણા સાથે વાજિંત્રોના નાદ સાથે અંતરના ઉછળતા આનંદ અને ભાવોલ્લાસ સાથે ખાત (ખોદકામ) કરવું. । પ્રથમ ચાંદીની કોદાળીથી અથવા ચાંદીના વૃષભના શીંગડા અથવા ચાંદીના હાથીની શૂંઢથી ખોદકામ કરવું. । પછી લોખંડની કોદાળી કે ટીકાઉથી ખોદવું. સવા ફૂટ લાંબો પહોળો અને સવા ફૂટ ઉંડો ખાડો કરવો. । ત્યારબાદ ચાંદીના પાવડાથી શુદ્ધ માટી ચાંદીના તગારામાં ભરવી । વધારાની માટી લોખંડના પાવડાથી લોખંડના તગારામાં ભરવી. । આ માટીને માથા પર લઈ સૌભાગ્યવંતી બેન પ્રભુજીને પ્રદક્ષિણા આપે... । ચાંદીના તગારાવાળી શુકનની આ માટી મુહૂર્ત કરનાર પુણ્યશાળી પોતાના ઘરે લઈ જાય.

जैनम् जयति शासनम्

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

- ચાંદીના પાવડો કોદાળી તથા તગારું સંઘ બહુમાન પૂર્વક મુહૂર્ત કરનાર પુણ્ય શાળીને અર્પણ કરે.
- તે વ્યક્તિ પણ આ માંગલિક ચીજોને ઘરમાં વ્યવસ્થિત રીતે સાચવીને મૂકી દે. અને વારંવાર આ સુકૃતની અનુમોદના કરતા રહે .
- જિનમંદિર બનીને પ્રતિષ્ઠા ન થાય ત્યાં સુધી અભિગ્રહ કરાવે.
- છેલ્લે સ્નાત્રપીઠ પર પ્રભુજીની આરતિ મંગલદીવો તથા શાંતિકળશ કરી ચૈત્યવંદન કરી ક્ષમાયાચના કરવી.
- ક્ષેત્રપાલ વાસ્તુપુરૂષ તથા ત્રણેય પાટલાઓનું વિસર્જન કરવું.

जैन साईट
JAINSITE.com

(૬) અથ જિનમંદિર-ઉપાશ્રય-શિલાસ્થાપન વિધિ

અગત્યની સુચનાઓ :

- શિલાસ્થાપનનો ખાડો પાણી આવે ત્યાં સુધી અથવા લાલ માટી કે પત્થર આવે ત્યાં સુધી ખોદાવવો.
- શિલાસ્થાપન કરવાનું હોય તે ખાડામાં સોમપુરા પાસે વ્યવસ્થિત માર્કીંગ કરાવી રાખવું.
- શિલા મૂકવાની જગ્યાએ દરેક શિલાની નીચે નિધિ સ્થાપન કરવા માટે નાનો ખાડો તૈયાર કરાવવો.
- શિલાઓની પૂજા માટે દરેક શિલાઓને ક્રમશઃ ગોઠવવી અને તેની પૂજા માટેની તમામ આવશ્યક સામગ્રી તે તે શિલાની બાજુમાં જ મૂકી દેવી.
- નિધિઓ અગાઉના દિવસે અથવા વિધિ શરૂ થવાના બે કલાક અગાઉ બતાવાશે તે વિધિથી ભરી રાખવી.
- સમયની કટોકટી જણાતી હોય તો શિલા સ્થાપનની વિધિ ચાલતી હોય ત્યારે એક જણ નિધિઓ ભરાવે.

- ખાડો ખોદાવતાં તેમાંથી કાંઇ અશુભ ચીજો હાડકાં, ચામડાં કોલસા, વાળ, કે ગંદકી વગેરે નીકળ્યાં હોય તો ગુરૂ ભગવંતની સલાહ લઈ યોગ્ય શુદ્ધિ કરાવવી જરૂરી છે.
- નિધિ તથા શિલા બન્ને સાથે પણ સ્થાપન કરી શકાય. વધારે સારૂં તે ગણાય કે પ્રથમ બધી નિધિઓ સ્થાપન કરાવી દેવી. ત્યારબાદ શિલાઓ સ્થાપન કરાવવી. જેવો સમય...
- શિલાઓનાં આયુધો સીધાં ગોઠવાય તે ધ્યાન રાખવું.

નોટ : ઉપાશ્રયમાં શિલાસ્થાપન કરવું હોય તો ગુરૂભગવંત અથવા જ્યોતિષી પાસે તે દીવસને અનુરૂપ દિશામાં જે પિલ્લર (થાંભલો) આવવાનું હોય તેના ખાડામાં નવમા નંબરની નિધિ તથા નવમા નંબરથી શીલા તથા તેના ઉપર કૂર્મ પ્રતિષ્ઠાની વિધિ કરાય. શિલા ન હોય તો વચ્ચે તથા ચાર ખૂણે ચાર એમ પાંચ ઇંટ મુકીને પણ શિલાસ્થાપન થાય. વચ્ચેની ઇંટ ઉપર ચાંદીનો કૂર્મ મુકવો.

નિધિ ભરવાનો વિધિ :

- તાંબાની નાની નાની લોટીઓ શિલાઓની સંખ્યા મુજબ લેવી.
- દરેકમાં સવા રૂપિયો તથા સોપારી મૂકવી, ત્યારબાદ નીચેના મંત્રોથી ધાન્ય, રત્નો, ઔષધિ તથા ધાતુ મૂકવાં.
- ત્યારબાદ ઢાંકણ ઢાંકી નંબરનું સ્ટીકર લગાડી દેવું.
- તે વખતે સધવા બેનો ધવલ મંગલ ગીતો ગાય. અથવા સંગીતકાર મંગલ ગીતો ગાય.
- સામાન્ય રીતે શિલાસ્થાપન અગ્નિ ખૂણાથી કરાય છે. તેથી બધી વિધિ અગ્નિખૂણાથી આરંભીને બતાવાશે.
- દિશા કે વિદિશામાં ફેરફાર હોય તો વિધિ ત્યાંથી શરૂ કરવો.
- નિધિઓ શીલાસ્થાપકોના ઘરની બાલિકા કે સૌભાગ્યવતી બેનો પાસે ભરાવવી.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

નંબર	નિધિનું નામ	મંત્ર	રત્ન	ધાતુ	ધાન્ય	ઔષધિ
૧.	પદ્મનિધિ	ૐ પદ્મનિધયે સ્વાહા	અકીક	રૂપું	વ્રીહિ	ચિત્રક
૨.	મહાપદ્મ નિધિ	ૐ મહાપદ્મનિધયે સ્વાહા	મોતી	તાંબુ	કાંગ	સહદેવી
૩.	શંખ નિધિ	ૐ શંખનિધયે સ્વાહા	ઇન્દ્રનીલ	કાંસુ	જુવાર	વિષ્ણુક્રાંતા
૪.	મકર નિધિ	ૐ મકરનિધયે સ્વાહા	મહાનીલ	પીત્તળ	તલ	વારૂણી
૫.	કુંદ નિધિ	ૐ કુંદનિધયે સ્વાહા	પુખરાજ	સીસું	શાલિ	સંજીવની
૬.	નીલ નિધિ	ૐ નીલનિધયે સ્વાહા	ગોમેદ	કથીર	મગ	જ્યોતિષ્મતી
૭.	કચ્છપ નિધિ	ૐ કચ્છપનિધયે સ્વાહા	પ્રવાલ	લોઢું	ઘઉં	ઇશ્વરી
૮.	મુકુંદ નિધિ	ૐ મુકુંદનિધયે સ્વાહા	હીરો	સોનું	જવ	વચા
૯.	ખર્વ નિધિ	ૐ ખર્વનિધયે સ્વાહા	સર્વરત્નો	સર્વધાતુ	સર્વધાન્ય	સર્વૌષધી

ત્યારબાદ દરેક નિધિમાં યથાયોગ્ય સોનું ચાંદી વગેરે મૂકી થોડો થોડો પારો નાખી ઢાંકણું ઢાંકી નાડાછડીથી બાંધી દેવી. ઉપર નંબર લગાડી દેવા. વચ્ચેની ખર્વ નિધિમાં એક ચાંદીનો શેષનાગ મૂકવો.

JAINSITE જૈન સાઈટ જૈનં જયતિ શાસનમ્

વિધિ આરંભ

- શિલાસ્થાપનના ખાડાની નજીકમાં સિંહાસન મૂકી શાંતિનાથ પ્રભુજીનાં ચોવિશી કે પંચતીર્થી તથા સિદ્ધચક્રજી પધરાવવા.
- સ્નાત્રપૂજાની તૈયારી કરવી.
- પ્રભુજીના સિહાંસન ઉપર ચંદરવો પૂંઠીયું બાંધવાં.
- વીરવિજયજી કૃત સ્નાત્ર પૂજા ભણાવી પ્રભુજીને આંગી કરી અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરવી.
- ખાતમુહૂર્ત વિધિમાં બતાવ્યા મુજબ સ્તુતીઓ આત્મરક્ષા કરી નવગ્રહ દશદિક્પાલ અષ્ટમંગલનાં સંક્ષિપ્ત પૂજન કરવાં.
- ક્ષેત્રાપાલની સ્થાપના કરી પૂજા કરી અનુજ્ઞા માગવી.
- ત્યારબાદ દરેકને પોત પોતાની શિલા પાસે ઉભા રાખી શિલાઓની અષ્ટપ્રકારી પૂજા શરૂ કરવી.

JAINSITE .com
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

શિલા પૂજન :

નમોऽर्हत् : ॐ हिरण्यगर्भाः पाविन्यः, शुचयो दुरितच्छिदः ।
पुनन्तु शांताः श्रीमत्यः, आपो युष्मान् मधुच्युतः ।।

ॐ ह्रीँ श्री जिनमन्दिर - शिलाभ्यः जलं समर्पयामि स्वाहा.. શિલાઓને દૂધનો પ્રક્ષાલ કરી શુદ્ધ જળનો

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

प्रक्षाल करी अंगलूछणां करी वरख छापवो अने वस्त्र बांधवुं.

ॐ ह्रीँ श्री जिनमन्दिर - शिलाभ्यः गन्धं समर्पयामि स्वाहा.. केशर, कंकु, सिंदूर, अबील गुलाल आदिथी शिलाओ पूजवी

ॐ ह्रीँ श्री जिनमन्दिर - शिलाभ्यः पूष्पं समर्पयामि स्वाहा.. विविध पुष्पो तथा फूलहार चढाववो. २४

ॐ ह्रीँ श्री जिनमन्दिर - शिलाभ्यः फलं समर्पयामि स्वाहा.. विविध फळो चढाववां.

ॐ ह्रीँ श्री जिनमन्दिर - शिलाभ्यः धूपं आघ्रापयामि स्वाहा.. धूप धरवो.

ॐ ह्रीँ श्री जिनमन्दिर - शिलाभ्यः दीपं दर्शयामि स्वाहा.. दीपक धरवो.

ॐ ह्रीँ श्री जिनमन्दिर - शिलाभ्यः नैवेद्यं समर्पयामि स्वाहा.. विविध नैवेद्य चढाववां.

ॐ ह्रीँ श्री जिनमन्दिर - शिलाभ्यः अक्षतेन वर्धापयामि स्वाहा.. अक्षतथी वधाववी.

- नंबर मुजब शिलाओ लई वाजते गाजते खाडा तरफ जवुं अने खूब काळजी पूर्वक खाडामां ઉतरवुं.
- निधिओ पण साथे लईने ઉतरवुं.
- सहु पोत पोताना स्थळ पर गोठवाई जाय.
- अग्नि खूणाथी शिलाओ मूकवानी शरू करवी.
- मंत्राक्षरो बोलाती वखते विधिकारे मुद्राओ करवी.

जैनम् जयति शासनम्
www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

। નાના ખાડામાં નિધિને બરાબર સ્થાપવી તેના ઉપર શિલા મૂકવી. નિધિકે શિલા હાલવાં જોઈએ નહિં.

। પ્રથમ નિધિને આહ્વાન કરીને સ્થાપવાની છે. ત્યારબાદ તે તે દિશાને તથા તેના આયુધને નમસ્કાર કરી શિલાને આહવાન કરીને સ્થાપવાની છે.

। સકલસંઘ **ॐ पूण्याहं पुण्याहं, प्रीयन्ताम् प्रीयन्ताम्**

પ્રથમ સહુએ નીચે પ્રમાણે દેવવંદન કરવા. અથવા વિધિકારે અગાઉથી કરી લેવા.

મૂળનાયકજી નક્કી હોય અને એમનું ચૈત્યવંદન આવડતું હોય તો તે બોલવું ન આવડતું હોય તો **ॐ नमः पार्श्वनाथाय** કહેવું ત્રણ સ્તુતિ સુધી કર્યાબાદ શ્રીશાંતિનાથ આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉ૦ વંદણવત્તિયાએ. અન્નત્થ કહી એક નવકારનો કાઉ૦ પારી૦ નમોઽર્હત્૦

श्रीमते शान्तिनाथाय, नमः शान्तिविधायिने । त्रैलोक्यस्यामराधीश-मुकुटभ्यर्चिताङ्घ्रये ।। १ ।।

પછી શ્રી સુઅદેવાયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોઽર્હત્૦.

यस्याः प्रसादमतुलं, संप्राप्य भवन्ति भव्यजननिवहा : ।अनुयोगवेदिनस्तां, प्रणतः श्रुतदेवतां वन्दे।

પછી શ્રી શાન્તિદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોઽર્હત્૦.

उन्मृष्टरिष्टदुष्टग्रहगतिदुःस्वप्नदुर्निमित्तादि । सम्पादितहितसम्पन्नामग्रहणं जयति शान्तेः ।। ३ ।।

પછી શ્રી શાસનદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોઽર્હત્૦.

या पाति शासनं जैनं, सद्यः प्रत्यूहनाशिनी । साभिप्रेतसमृद्धयर्थं, भूयाच्छासनदेवता ।। ४ ।।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

પછી શ્રી અમ્બાદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોડર્હત્૦.

अम्बा बालाङ्किताङ्कासौ, सौख्यख्यातिं ददातु नः । माणिक्यरत्नालङ्कार-चित्रसिंहासनस्थिता ।।५।।

પછી શ્રી ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોડર્હત્૦.

यस्याः क्षेत्रं समाश्रित्य, साधुभिः साध्यते क्रिया । सा क्षेत्रदेवता नित्यं, भूयान्न : सुखदायिनी ।।६।।

પછી શ્રી અધિવાસનાદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોડર્હત્૦.

पातालमन्तरिक्षं भवनं वा या समाश्रिता नित्यम् । साऽत्रावतरतु जैने, कूर्मे ह्यधिवासनादेवी ।। ७ ।।

પછી સમસ્ત વેયાચ્ચગરાણં–સંતિગરાણં–સમ્મદિટ્ઠિ–સમાહિગરાણં કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોડર્હત્૦.

सर्वे यक्षाम्बिकाद्या ये, वैयावृत्यकराः (सुराः) जिने । क्षुद्रोपद्रवसंघातं, ते द्रुतं द्रावयन्तु नः ।।८।।

પછી એક નવકાર ગણી નમુત્થૂણં...જાવંતિ...જાવંત કેવિ..નમોડર્હત્.. સ્તવન... જયવીયરાય પૂર્ણ કહેવા.

JAINSITE જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

શિલાસ્થાપના :

૧. અગ્નિખૂણો.. પદ્મ નિધિ... નંદા શિલા... શક્તિ આયુધ.... વસ્ત્ર લાલ

नमोऽर्हत् : ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठिता भव । (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ पद्म इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ पद्म निधये नमः** નાના ખાડામાં સ્થિર શ્વાસે નિધિ સ્થાપવી ગુરૂભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને... (બે હાથ જોડીને)

ॐ अग्नये नम:। ॐ शक्तये नम: । (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ नन्दे ! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ नन्दायै नम:।** સ્થિર શ્વાસે ભાવોલ્લાસ સાથે શિલા સ્થાપવી. ગુરૂ ભગવંત **ॐ ठ: ठ: ठ: स्वाहा** બોલી સૂરિમંત્રથી અભિમંત્રિત વાસક્ષેપ કરે બાકી બધા ચોખાથી વધાવે. બે હાથ જોડી શીલાને પ્રાર્થના –

नन्दे ! त्वं नन्दिनी पुंसां, त्वामत्र स्थापयाम्यहम् । प्रासादे त्विह संतिष्ठ, यावच्चन्द्रार्क-तारका: ।।

૨. દક્ષિણ દિશા.... મહાપદ્મ નિધિ... ભદ્રા શિલા... દંડ આયુધ..... વસ્ત્ર કાળું

नमोऽर्हत् : ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठिता भव । (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ महापद्म इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ महापद्म निधये नम:** નિધિ સ્થાપવી. ગુરૂભગવંત **ॐ ठ: ठ: ठ: स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને...(બે હાથ જોડીને) **ॐ यमाय नम: । ॐ दण्डाय नम: ।** (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ भद्रे ! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ भद्रायै नम:।** સ્થિર શ્વાસે ભાવોલ્લાસ સાથે શિલા સ્થાપવી ગુરૂ ભગવંત. **ॐ ठ: ठ: ठ: स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે બાકી બધા ચોખાથી વધાવે. બે હાથ જોડી શીલાને પ્રાર્થના –

भद्रे ! त्वं सर्वदा भद्रं, लोकानां कुरु काश्यपि ! । त्वामत्र स्थापयाम्यद्य, प्रासादे भद्रदायिनि ! ।।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

३. **નૈઋત્ય ખૂણો...** શંખ નિધિ... જયા શિલા... ખડ્ગ આયુધ.....વસ્ત્ર ઉદું **नमोऽर्हत् :**
ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठिता भव । (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ शंख ! इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ शंख निधये नमः** નિધિ સ્થાપવી. ગુરૂભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને... **ॐ नैर्ऋतये नमः । ॐ खड्गाय नमः।** (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ जये! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ जयायै नमः।** સ્થિર શ્વાસે શિલા સ્થાપવી. ગુરૂ ભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. પ્રાર્થના –
गर्गगोत्र-समुद्भूतां, त्रिनेत्रां च चतुर्भुजाम् । प्रासादे स्थापयाम्यद्य, जयां चारूविलोचनाम् ।।

४. **પશ્ચિમ દિશા...** મકર નિધિ... રિક્તા શિલા... પાશ આયુધ..... વસ્ત્ર આસમાની **नमोऽर्हत् :**
ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठिता भव । (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ मकर ! इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ मकर निधये नमः** નિધિ સ્થાપવી. ગુરૂભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને... **ॐ वरूणाय नमः । ॐ पाशाय नमः ।** (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ रिक्ते ! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ रिक्तायै नमः।** સ્થિર શ્વાસે શિલા સ્થાપવી. ગુરૂ ભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. પ્રાર્થના –
रिक्ते ! त्वं रिक्तदोषघ्ने !, ऋद्धिवृद्धिप्रदे ! शुभे ! । सर्वदा सर्वदोषघ्ने ! तिष्ठाऽस्मिन् तत्र नंदिनि ।।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

૫. વાયવ્ય ખુણો... કુંદ નિધિ... અજિતા શિલા...અંકુશ આયુધ..... વસ્ત્ર લીલું **नमोऽर्हत् :**
ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठिता भव । (આહ્‌વાન મુદ્રા) **ॐ कुन्द! इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ कुन्द निधये नमः** નિધિ સ્થાપવી. ગુરૂભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને... **ॐ वायवे नमः । ॐ अंकुशाय नमः ।** (આહ્‌વાન મુદ્રા) **ॐ अजिते ! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ अजितायै नमः।** સ્થિર શ્વાસે શિલા સ્થાપવી. ગુરૂ ભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. પ્રાર્થના –
अजिते ! सर्वदा त्वं मां, कामानामजितं कुरू । प्रासादे तिष्ठ संहृष्टा, यावच्चन्द्रार्कतारकाः ।।

૬. ઉત્તર દિશા... નીલ નિધિ... અપરાજિતા શિલા... ગદા આયુધ..... વસ્ત્ર સફેદ **नमोऽर्हत् :**
ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठिता भव । નિધિની સ્થાપના (આહ્‌વાન મુદ્રા) **ॐ नील! इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ नील निधये नमः** નિધિ સ્થાપવી. ગુરૂભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને... **ॐ कुबेराय नमः । ॐ गदायै नमः ।** (આહ્‌વાન મુદ્રા) **ॐ अपराजिते ! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ अपराजितायै नमः।** સ્થિર શ્વાસે શિલા સ્થાપવી. ગુરૂ ભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. પ્રાર્થના –
स्थिराऽपराजिते भूत्वा, कुरू मामपराजितम् । आयुर्दा धनदा चात्र, पुत्रपौत्रप्रदा भव ।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

૭. ઈશાન ખુણો... કચ્છપ નિધિ... શુકલા શિલા... ત્રિશુલ આયુધ..... વસ્ત્ર સફેદ **नमोऽर्हत् :**
ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठिता भव । નિધિની સ્થાપના (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ कच्छप! इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ कच्छप निधये नमः** નિધિ સ્થાપવી. ગુરૂભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને... **ॐ ईशानाय नमः । ॐ त्रिशूलाय नमः ।** (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ शुक्ले ! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ शुक्लायै नमः।** સ્થિર શ્વાસે શિલા સ્થાપવી. ગુરૂ ભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. પ્રાર્થના –
त्वं देहि मे स्थैर्यं, स्थिरा भूत्वाऽत्र सर्वदा । आयुः कामं श्रियं चापि, प्रासादेऽत्र ममाऽनघे ।।

૮. પૂર્વ દિશા... મુકુન્દ નિધિ... સૌભાગિનિ શિલા...વજ આયુધ.... વસ્ત્ર પીલું **नमोऽर्हत् :**
ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठिता भव । (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ मुकुन्द ! इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ मुकुन्द निधये नमः** નિધિ સ્થાપવી. ગુરૂભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને... **ॐ इन्द्राय नमः । ॐ वज्राय नमः ।** (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ सौभागिनि ! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ सौभागिन्यै नमः।** સ્થિર શ્વાસે શિલા સ્થાપવી. ગુરૂ ભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. પ્રાર્થના –
प्रासादेऽत्र स्थिरा भूत्वा. सौभागिनि ! शुभं कुरु । धनधान्यसमृद्धिं च, सर्वदा कुरु नन्दिनि !

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

૯. મધ્ય ભાગે... ખર્વ નિધિ... ધરણી શિલા...વસ્ત્ર લીલું **नमोऽर्हत् : ॐ आधारशिले ! सुप्रतिष्ठता भव ।** (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ खर्व ! इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (અંજલિ મુદ્રા) **ॐ खर्व निधये नमः** નિધિ સ્થાપવી. ગુરૂભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. સજોડે શિલા લઈને... **ॐ नागाय नमः । ॐ उत्तराय नमः ।** (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ धरणि ! इह आगच्छ,** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ** (હાથ જોડીને) **ॐ धरण्यै नमः।** સ્થિર શ્વાસે શિલા સ્થાપવી. ગુરૂ ભગવંત **ॐ ठः ठः ठः स्वाहा** બોલી વાસક્ષેપ કરે. પ્રાર્થના –

धरणि ! लोकधरणीं, त्वामत्र स्थापयाम्यहम् । निर्विघ्नं धारय त्वं मे, प्रासादं सर्वदा शुभे !

પછી અભિષેક કરેલ સુવર્ણ, ચાંદી કે તામ્ર કૂર્મ –૧ તથા ત્રણ રેખાવળી કોડી હાથમાં લઈ. (આહ્વાન મુદ્રા) **ॐ कूर्म ! इह आगच्छ** (સ્થાપન મુદ્રા) **इह तिष्ठ ॐ कूर्माय नमः ।** બોલવું ત્યારબાદ નીચેનો મંત્ર સાત વાર બોલી મધ્યશિલા ઉપર કૂર્મની પ્રતિષ્ઠા કરવી. **ॐ कूर्म ! निजपृष्ठे जिनप्रासादं धारय - धारय स्वाहा ।।** કેસર, પુષ્પ, ધૂપ વગેરેથી કૂર્મની પૂજા કરવી હાથ જોડીને પ્રાર્થના કરવી.

सर्वलक्षणसंपन्न ! कूर्म ! भूधरणंक्षम ! चैत्यं कर्तुं महीपृष्ठे, ममाज्ञां दातुमर्हसि । ગુરૂભગવંત વાસક્ષેપ કરે.

પછી (૧) સૌભાગ્ય, (૨) સુરભિ, (૩) પ્રવચન, (૪) અંજલી, (૫) ગરૂડ એ પાંચ મુદ્રા ગુરૂ ભગવંત બતાવે. કૂર્મ શિલા પાસે આરતી ઉતારવી.

ગુરૂભગવંત ખોબામાં ચોખા ભરીને નીચેની મંગલ ગાથાઓ બોલીને કૂર્મ શિલાને વધાવે.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

जह सिद्धाण पइट्ठा, तिलोयचूडामणिम्मि सिद्धिपए । आ चंदसूरियं तह, होउ इमा सुपइट्ठुत्ति ।।१।।

जह सग्गस्स पइट्ठा, समत्थलोयस्स मज्झयारम्मि । आ चंदसूरियं तह, होउ इमा सुपइट्ठुत्ति ।।२।।

जह मेरुस्स पइट्ठा, दीवसमुद्दाण मज्झयारम्मि । आ चंदसूरियं तह, होउ इमा सुपइट्ठुत्ति ।।३।।

जह जंबुस्स पइट्ठा, समत्थ द्दिवस्स मज्झयारम्मि । आ चंदसूरियं तह, होउ इमा सुपइट्ठुत्ति ।।४।।

जह लवणस्स पइट्ठा, समत्थ उदहीण मज्झयारम्मि । आ चंदसूरियं तह, होउ इमा सुपइट्ठुत्ति ॥५।।

શિલ્પીઓ તરતજ નવેય શિલાઓની આજુબાજુમાં રેતી સિમેંટ થી ચણતર કરી ઉપ શિલાઓ ઢાંકી, મધ્ય શિલા ઉપર તાંબાનો કે સિમેંટનો પાઈપ ઉભો ગોઠવે. સકલ સંઘ ગુરૂભગવંત પાસે માંગલિક રૂપે બૃહચ્છાંતિ સાંભળે. અને નીચે પ્રમાણે દેવવંદન કરે.

મૂળનાયકજી નક્કી હોય અને એમનું ચૈત્યવંદન આવડતું હોય તો તે બોલવું ન આવડતું હોય તો ॐ **नम: पार्श्वनाथाय** કહેવું ત્રણ સ્તુતિ સુધી કર્યાબાદ શ્રીશાંતિનાથ આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉ૦ વંદણવત્તિયાએ. અન્નત્થ કહી એક નવકારનો કાઉ૦ પારી૦ નમોડર્હત્૦ કહી સ્તુતિ કહેવી.

श्रीमते शान्तिनाथाय, नम: शान्तिविधायिने । त्रैलोक्यस्यामराधीश-मुकुटाभ्यर्चिताङ्घ्रये ।। १ ।।

પછી શ્રી સુઅદેવાયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોડર્હત્૦.

यस्याः प्रसादमतुलं, संप्राप्य भवन्ति भव्यजननिवहा : । अनुयोगवेदिनस्तां, प्रणतः श्रुतदेरतां वन्दे।

પછી શ્રી શાન્તિદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોઽર્હત્૦.

उन्मृष्टरिष्टदुष्टग्रहगतिदुःस्वप्नदुर्निमित्तादि । सम्पादितहितसम्पन्नामग्रहणं जयति शान्तेः ।। ३ ।।

પછી શ્રી શાસનદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોઽર્હત્૦.

या पाति शासनं जैनं, सद्यः प्रत्यूहनाशिनी । साभिप्रेतसमृद्धयर्थं, भूयाच्छासनदेवता ।। ४ ।।

પછી શ્રી અમ્બાદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોઽર્હત્૦.

अम्बा बालाङ्किताङ्कासौ, सौख्यख्यातिं ददातु नः । माणिक्यरत्नालङ्कार-चित्रसिंहासनस्थिता ।।५।।

પછી શ્રી ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોઽર્હત્૦.

यस्याः क्षेत्रं समाश्रित्य, साधुभिः साध्यते क्रिया । सा क्षेत्रदेवता नित्यं, भूयान्न : सुखदायिनी ।।६।।

પછી શ્રી પ્રતિષ્ઠાદેવયાએ કરેમિ કાઉ૦ અન્નત્થ એક નવકારનો કાઉ૦ – પારી નમોઽર્હત્૦.

यदधिष्ठिताः प्रतिष्ठाः, सर्वाः सर्वास्पदेषु नन्दन्ति । जैनं कूर्म सा विशतु, देवताप्रतिष्ठमिदम् ।।७।।

પછી એક નવકાર ગણી નમુત્થૂણં...જાવંતિ...જાવંત કેવિ..નમોઽર્હત્.. સ્તવન... જયવીયરાય પૂર્ણ કહેવા. પ્રભુજીની પાસે આરતી મંગળ દિવો શાંતિ કળશ કરી, ॐ આજ્ઞાહીનં .. ॐ આહ્વાનં.... ઉપસર્ગાઃ સર્વમંગલ બોલી સ્થાપન કરેલ ક્ષેત્રપાલ તથા પાટલાઓનું વિર્સજન કરે.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

(૭) જિનબિમ્બ પ્રવેશ વિધિ

- પરમાત્માના બિંબને જિનમંદિરમાં પ્રવેશ કરાવવાની પણ એક મહત્વની વિધિ છે.
- શિખરબંધી કે સંઘ મંદિર હોય તો સાત થાળ કરવાના હોય છે. ગૃહમંદિર હોય તો. ૧, ૪ અને ૭ થાળ (અખીયાણાં) કરવાં.
- પ્રવેશનો Perfect ટાઈમ ગુરૂ ભગવંત પાસે કઢાવવો.

પ્રવેશ વિધિ

- પ્રથમ વીરવિજયજી કૃત સ્નાત્રપૂજા કરવી આરતિ મંગળદીવો શાંતીકળશ કરવા. ત્યારબાદ કરવાં હોય તો નવગ્રહ દશદિક્પાલ અને અષ્ટમંગલનાં, સંક્ષિપ્ત પૂજન કરી શકાય.
- નહિતર ક્ષેત્રપાલનું પૂજન કરી દશ દિશામાં દશ દિક્પાલને બાકૂળા આપી તેમને સંતુષ્ટ કરવા.
- નીચે મુજબના સાત થાળ લઈને વાજતે ગાજતે થોડે દૂર સુધી નૂતન પ્રભુજીની સન્મુખ જવું.

૧. સ્નાત્રના પ્રભુજી તથા સિદ્ધચક્રજીનો થાળ,	પૂજાનાં કપડામાં
૨. અષ્ટમંગલ યુકત ચોખાનો થાળ,	પૂજાનાં કપડામાં
૩. નંદ્યાવર્ત આલેખન કરેલ અંગલૂંછણાનો થાળ,	શુદ્ધ કપડામાં(આ થાળમાં પોંખાણાં મૂકવાં)
૪. ઘઉંના લોટનો ચાર વાટવાળો માણેક દીવાનો થાળ,	શુદ્ધ કપડામાં

જૈન સાઈટ JAINSITE.com
www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

५. સવા કિલો ડાંગરનો થાળ, શુદ્ધ કપડામાં
६. અષ્ટ પ્રકારી પૂજાની સામગ્રીને થાળ, શુદ્ધ કપડામાં
७. બે કુંભ (કુંભમાં ચપટી ચોખા–સોપારી સવા રૂપિયો
મૂકી શ્રીફળ મૂકી લાલ / લીલા કપડાથી બાંધવા) સૌ બેનો ઉપાડે

। એક બેન ચુંદડી તથા મોડ પહેરીને રામણદીવો લઈને સૌથી આગળ ચાલે.

। નૂતન પ્રભુજી પાસે જઈ થાળી વગાડવા સાથે ઉપરોક્ત બધાં ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે.

। પ્રભુજીના થાળવાળાં નૂતન પ્રભુજીની બાજુમાં ગોઠવાઈ જાય બાકી બધાં નૂતન પ્રભુજીની પાછળ ચાલે.

। જિનમંદિરના દ્વાર પાસે નૂતન જિનબિંબોને તથા અધિષ્ઠાયક દેવી દેવતાઓ કે ધાતુનાં પ્રતિમાજી સિદ્ધચક્રજી આદિ દરેકને એક મોટી પાટ ઉપર લાલ કપડું પાથરીને ત્યાં બિરાજમાન કરવાં.

। ત્યારબાદ એક સૌભાગ્યવતી બેન માથે ચુંદડી ઓઢી મોડ પહેરી પાંચ પોંખણાં નીચે મુજબ કરે. (દરેક પોંખણાંનો લાભ અલગ અલગ પણ આપી શકાય)

। ૧ લું પોંખણું ધુંસર... ૨ જું મૂશલ ૩ જું સાંબેલું ૪ થું ત્રાક ૫ મું રવૈયો ત્યારબાદ ઈંડીપીંડી પ્રભુજીના મસ્તક પર ફેરવી ઉલટા હાથે બે બાજુની દિશામાં ફેંકવાં. પાણીનો કળશ પ્રભુજીના માથા ઉપર ઉતારીને થોડું પાણી નીચે ઢોળવું. દરેક પોંખણાં વખતે ભામણાં લેવાં.

। પોંખણાં ઉતારતી વખતે પોંખણાના ગીત ગાવાં પોંખણાના દરેક ગીત પછી આ પ્રમાણે આશીર્વાદ આપવા

शुभं भवतुं, कल्याणं भवतु ऋद्धि-सिद्धि - समिहितामि भवन्तु स्वाहा ।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

પોંખણાં....

પોંખણું (૧)

આનંદ મંગલ ગાવો, પ્રભુ પોંખી. લઈશું લ્હાવો, મારી બેનો, અવસર આવો નહિ મળે... (૧)
સુંદર ઘાટડી લાવો, સાથે મોડીયો મંગાવો, મારી બેનો, અવસર આવો નહિ મળે... (૨)
પોંખીશ હું હરખે હરખે, લળી લળીને મુખડું નિરખે, મારી બેનો, અવસર આવો નહિ મળે....(૩)
પોંખીને લઈએ લ્હાવો, સહુ મંગળ ગીતો ગાવો, મારી બેનો, અવસર આવો નહિ મળે... (૪)

પોંખણું (૨)

આવે આવે સહીયરોનો સાથ જિણંદજીને પોંખવા રે, ગાવે ગાવે સોહાગણનાર જિણંદજીને પોંખવા રે (૧)
જળયાત્રા અભિષેકમાં રે, વળી સામૈયામાં સાર, જિણંદજીને પોંખવા રે.... (૨)
બિંબ પ્રવેશ વિધિ મહોત્સવેરે પોંખી લેજો ભવપાર, જિણંદજીને પોંખવા રે... (૩)
બારણે તોરણ બાંધિયા રે રાખો પ્રભુજીને દ્વાર, જિણંદજીને પોંખવા રે... (૪)
વિધિ વિનયે પ્રભુ પોંખશે રે તેનો બેડો પાર, જિણંદજીને પોંખવા રે... (૫)
શિવસુખ સહેજે પામશે રે વિજય સદા સુખકાર, જિણંદજીને પોંખવા રે... (૬)

પોંખણું (૩)

ઊઠ ઊઠ વેવાણ તું ઉંઘ તજી, તારે આંગણે આવ્યા જગતપતિ,

જૈન સાઈટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્
www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

ઝટ ઊઠને વેવાણ વેલી રે, તું શીદને બની છે ઘેલી રે (૧)
તારે આંગણે આવ્યા જગતપતિ, તેની હજીયે તુજને ખબર નથી,
તારે આંગણે આવ્યા વેપારી, લાવ પોષ ભરીને સોપારી (૨)
આવ્યો છે ત્રણ જગતપતિ, તને પોંખવાની છે હોંશ ઘણી,
ઝટ ઊઠ તું લાવ કંકાવટી, આવી ઊભો આંગણ નાણાવટી (૩)
તારા ઘરમાં નથી કોઈ પાથરણું, આવ્યું સાજન મોટા ઘરનું ઘણું (૪)
લાવ પુંખણા પોંખવા સોનેરી, તું પાથર ચાદર રૂપેરી,
ઘુંસર મૂશલ ને સાંબેલું, ત્રાક રવૈયોને સંપુટ પેલું. (૫)
એ ગુણ નિધિ ભંડાર ભલો, ઉપકારી જગતમાં એક ખરો,
તું હસતી જા ને પોંખતી જા સાથે સુંદર ગીતો ગાતી જા (૬)
કાંઈ વાર કરો વિચાર કરો, ઊઠો ઊઠોને ઝટ સન્માન કરો,
એમ પોંખણે પોંખે જગતપતિ, વિજય પામે તે ઉચ્ચગતિ (૭)

પોંખણું (૪)

મેં તો થાળ ભર્યો રે સગ મોતીડે, હું તો પ્રભુજીને પોંખવા જઈશ, મારે સોના સરીખો સૂરજ ઉગીયો...૧
જીરે ઈડીપીંડી ઘુંસરૂ મુશળ, જી રે રવૈયો ત્રાક કહાય, મારે સોના સરીખો સૂરજ ઉગીયો...૨
ગોરી પોંખવા ઉભી મુખ્ય બારણે, એ તો સોલ સજી શણગાર, મારે સોના સરીખો સૂરજ ઉગીયો...૩

જૈન સાઇટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્
www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

હરખે હરખે પ્રભુજીને પોંખતી, એને હઈડે હરખ અપાર, મારે સોના સરીખો સૂરજ ઉગીયો...૪
ભાવ ધરીને જે જન પોંખશે, 'વિજય' પામશે ભવનોપાર, મારે સોના સરીખો સૂરજ ઉગીયો...૫

પોંખણું (૫)

જીરે ઇંદ્રાણી પૂછે વેવાણોને રે, જીરે શી કરી કરણી તુમે સોય, પ્રભુને કેમ પોંખીયા રે... (૧)
જીરે ઈંડીપીંડી ધુંશરૂ મુસળ રે, જીરે રવૈયાને ત્રાક સોહાય, પ્રભુને કેમ પોંખીયા રે... (૨)
જીરે પહેલું તે ધુંસરૂ આદર્યું રે ધુસરૂં ગાડલે હોય, પ્રભુને કેમ પોંખીયા રે... (૩)
સંસારે ધોંસરૂં નાંખીયું રે, તેથી પાર પામે સોય, પ્રભુને કેમ પોંખીયા રે... (૪)
જે જન પ્રભુજીને પોંખશે રે, પામશે શીવસુખ સોય, પ્રભુને કેમ પોંખીયા રે... (૫)

પોખણું ૬

ઉગ્યો ઉગ્યોરે સુરજ આજ સોનાનો મારે આંગણે સુરતરૂ ફળિયા રે. ઊગ્યો...
મારા મનના મનોરથ સર્વ ફળ્યા, મન મોહન આજ મને મલીયા રે. ઊગ્યો...૧
હું તો વાટ જોતી ઉભી બારણે મેં તો ચોક પૂર્યા મારે આંગણે રે. ઊગ્યો...૨
પોંખણે પ્રભુજીને પોંખવા, ઉભી મોડ હું માથે મુકીને રે. ઊગ્યો...૩
હસતી જાઉંને પ્રભુ પોંખતી જાઉં પ્રભુજીનાં ઓવારણાં લેતી જાઉ. ઊગ્યો...૪
આનંદ મગંળ 'વિજય' વર્યા, મારા ભવભવના ફેરા રે ટળ્યા રે. ઊગ્યો...૫

JAINSITE.com જૈન સાઈટ જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

પોખમું ૭મું

આજ મારે આંગણે પ્રભુજી પધાર્યા મોતીના મેહુલા વરસ્યારે,
થાળ ભરી ભરી મોતીડે વધાવ્યા, હઈડાં સૌનાં હરખ્યા રે...૧
માથે મુકી મોડીઓને ખભે મુકી ઘાટડી, પ્રભુજીને પોંખવા કાજે રે
પ્રભુજીને પોંખતા મનડું મલકે, આનંદ મંગળ આજે રે...૨
આવો સખીઓ ગીતડાં ગાવો, હરખે પ્રભુને વધાવોરે,
પ્રભુજીને પોંખવાનો અમુલ્ય અવસર, ફરી ફરી નહીં મલે આવો રે...૩
ધન્ય દિવસને ધન્ય ઘડી આજે દર્શન પ્રભુજીનાં પામીરે...
જનમ મરણના ફેરા ટાળીને, બેનો વિજય શિવધામીરે....૪

- ત્યારબાદ એક ફેમિલિ નૂતન બિંબોને મોતીથી વધાવે. એક ફેમિલી ફૂલડે વધાવે. એક ફેમિલી અખંડ ચોખાથી વધાવે...
- ત્યારબાદ પ્રવેશ કરાવનાર પુણ્યશાળીઓએ બે હાથ જોડી આંખો બંધ કરી ઉભા રહેવું. અને ગુરૂ ભગવંત જે પ્રાર્થના બોલાવે તે બધાંએ ખૂબ ઉલ્લાસથી સામુદાયિક રીતે બોલવી.

પ્રાર્થના

હે ત્રણ લોકના નાથ ! પરમકૃપાળુ – દેવાધિદેવ પરમાત્મા શ્રી........... ભગવંત...........ભગવંત (જે જે ભગવાન હોય તે સર્વનાં નામ લેવાં) આપ અમારા સંઘના નૂતન નિર્મિત જિનમંદિરમાં પધારો...

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્
JAINSITE.com
www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

આપની કલ્યાણકારી મોક્ષદાયિની, ભવ-ભાવઠ ભંજિની ભક્તિનો લાભ અમને આપો. આપની એ મંગલમય ભક્તિ દ્વારા અમારા આત્માનું કલ્યાણ થાય, અમારા સકલ શ્રી સંઘનું કલ્યાણ થાય એવી કૃપાદ્રષ્ટિ કરો. હે અધિષ્ઠાયક દેવો હમેશાં અમારા સંઘની રક્ષા કરો. અમો અજ્ઞાની છીએ. અમારાથી થતી અવિધિ આશાતના કે ભૂલચૂકને માફ કરો. હે સ્વામિન્ પધારો... પધારો... પધારો...

અમે કહી ચોખાથી વધાવવા પૂર્વક પ્રભુજીનો પ્રવેશ કરાવવો. પ્રથમ મૂળનાયક ભગવંતનો પ્રવેશ કરાવવો. તે વખતે દ્વારમાં રાખેલ બે કોડીયાનું બનાવેલ સંપૂટ જમણા પગથી ફોડવું. (સૌભાગ્યવતી સ્ત્રી પાસે ઉંભરામાં કુંકુનો સાથીયો કરી ઉપર ચોખાનો સાથીયો કરી સંપૂટ મૂકાવવું.) તે વખતે ચાર માબાપવાળી એક અથવા બે બહેનો માથા ઉપર શુદ્ધ જળનો ઘડો લઈ સામે આવી શુકન આપે. શુકન આપનાર બેનને યોગ્ય સત્કાર કરી શુકનને વધાવે. **ॐ पुण्याहं पुण्याहं... प्रीयन्ताम् प्रीयन्ताम्** ના નાદ સાથે પ્રભુજીનો પ્રવેશ કરાવવો.

- પખાસણ ઉપર કંકુના સાથીયા કરાવી રાખવા તથા **"ॐ जीराउली पार्श्वनाथ रक्षां कुरू कुरू स्वाहा"** મંત્ર લખાવી રાખવો. દેવ-દેવીના ગોખલામાં **ॐ ह्रीँ नमः** લખાવવું.
- પબાસણ ઉપર પ્રભુજીને સીધે સીધા જે રીતે પડડેલા છે તે રીતે જ પધરાવવા પછી મુખ આપણી સન્મુખ ફેરવવું.
- ગુરૂ ભગવંત પખાસણ ઉપર વાસક્ષેપ કરે.
- છેલ્લે સકલસંઘ ચૈત્યવંદન કરી, ક્ષમાયાચના કરે.

जैन साईट
JAINSITE.com
नमो ज्ञान दर्शनम्

(૮) ।। जिनबिम्बप्रतिष्ठाविधिः ।।

પ્રતિષ્ઠાના આગળના દિવસે કરવાની વિધિ. (ચૈત્યપ્રતિષ્ઠાવિધી)

- પ્રતિષ્ઠાના આગલા દિવસે સાંજે જિનમંદિર શુદ્ધ પાણીથી ધોવડાવવું.
- ચાર અંગારપાત્ર (ધૂપના કુંડા)ચાર માણસોને આપી પ્રભુજીના દર્શન કરાવીને જિનમંદિરની ચાર દિશામાં સો સો ડગલાં દૂર જઈને મૂકી આવવાં.
- ક્રિયાકારકપુરૂષે સંધ્યા સમયે જિનમંદિરની અગાસીમાં ચાર સંધ્યાપાત્ર મૂકવા. માટીના એક કોડિયામાં લાપસી, બીજામાં બાફેલા ચણા, ત્રીજામાં વઘારેલો ભાત, અને ચોથામાં પાણી.

ॐ भवणवइवाणमंतर, जोइसवासी विमाणवासी य । जे के वि दुट्ठदेवा, ते सव्वे उवसमंतु मम स्वाहा ।।१।।

આ ગાથા બોલી થાળી વગાડી પાટલા ઉપર તે ચાર કોડિયા પધરાવવા. ધૂપ-દીપક સાથે રાખવા.

- એક પ્રહર રાત્રિ વીત્યા બાદ જિનમંદિરમાં સોળ પાત્ર મૂકવા. ચાર મા-બાપવાળી સ્ત્રી પાસે દિવસે નીચે પ્રમાણે રસોઈ કરાવવી. (૧) કંસાર એક વાટકી. (૨) દહીં એક વાટકી. (૩) ભાત એક વાટકી. (૪) વઘારેલો ભાત એક વાટકી. (૫) માલપૂડા (ઘઉંના મીઠા પુડલા) નંગ-૩. (૬) ચોળાના લોટના મસાલાવાળા પૂડલા નંગ - ૩. (૭) ખીર એક વાટકી. (૧૨) કંકુ પલાળેલું એક વાટકી. (૧૩) હળદર અર્ધી વાટકી. (૧૪) સોપારીના ટુકડા ૫૦ ગ્રામ. (૧૫) પાન નંગ -૫ અને (૧૬) પાણી. આ દરેક વસ્તુઓ માટીના પલાળેલા કોડિયામાં ભરવી. તેના ઉપર આડી ઉભી ચાર

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

સળી ગોઠવી તેના ઉપર ઘઉંના લોટના ચાર ખૂણાવાળા દીવડા મૂકવા.

- જિનમંદિરના રંગમંડપની મધ્યમાં એક પાટલા ઉપર ક્રમસર સોળે કોડિયા પધરાવવાં. એક થાળીની અંદર કંકુ અને હળદરનું ભેગું પાણી તૈયાર કરવું. એક થાળીમાં છૂટા ફૂલ તૈયાર રાખવા. દશાંગધૂપ તથા દીવો ચાલુ રાખવો.

- ક્રિયાકારક પુરૂષે નાહી-ધોઈ સુતરાઉ પૂજાના કપડા પહેરી જિનમંદિર બંધ કરવું. પછી ક્રિયાકારકે વજપંજર સ્તોત્રથી **આત્મરક્ષા** કરવી. બંધ બારણે કોડિયા ઉપર દીવા પેટાવવા. સોળે દીવા પ્રકટી જાય પછી એક એક પાત્ર હાથમાં લઈ નીચેનો મંત્ર બોલી પાત્ર બાજોઠ ઉપર પધરાવવું.

મંત્ર : **"ॐ ग्रहाश्चन्द्रसूर्याङ्गारकबुधबृहस्पतिशुक्रशनैश्चरराहुकेतुसहिता:, सलोकपाला:, सोमयमवरूणकुबेर-वासवादित्यस्कन्दविनायकोपेता ये चान्येऽपि ग्रामनगरक्षेत्रदेवतायस्ते सर्वे प्रीयन्तां प्रीयन्ताम् ।**

- પાત્રની વિધિ ચાલે ત્યારે જિનમંદિરમાં થાળી-વેલણ તથા ઘંટનાદ ચાલુ રાખવા.
- સોળપાત્ર દેવાઈ જાય ત્યારે એક સૌભાગ્યવંતી સ્ત્રીને સોળે શણગાર સજીને મસ્તકના વાળ ખુલ્લા રાખીને જિનમંદિરમાં બોલાવવી. તેમની પાસે બાજોઠની ચારેબાજુ કંકુ-હળદરનું પાણી હાથના ખોબાથી છંટાવવું. ત્રણ વખત ફૂલ વેરાવવા. પછી જિનમંદિરની બહાર જવું.
- દરેક દીવા ઓલવાઈ જાય ત્યારે સોળે પાત્ર તથા સાંજે અગાસીમાં મૂકેલા ચાર સંધ્યાપાત્ર કુલ વીસે વીસ પાત્ર

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

એક બોક્ષમાં પેક કરવા. કંકુ-હળદરનું પાણી તથા ફૂલ સાફ કરી તે જ બોક્ષમાં પધરાવવા. તે બોક્ષ પેક કરીને બે માણસો પાસે નગરની બહાર નિર્જન જગ્યાએ પધરાવવું. પધરાવીને પાછા આવે ત્યાં સુધી પાછું વળીને જોવું નહિ. તેમ જ વાતચીત કરવી નહિ. મૌનપૂર્વક કામ કરવું. સાથે લોખંડનું એક હથિયાર રાખવું.

- જિનમંદિરની ચારે બાજુ માટીની ચાર વેદિકા પધરાવવી. વેદિકાને નાડાછડી-મીંઢળ બંધાવવું. તેની ઉપર કંકુનો સાથિયો અને ચોખાનો સાથિયો કરી સોપારી મૂકવી. સાત ધાન્યના બાકુળા તથા જવારાનું એક કોડિયું **"ॐ ह्रीँ क्ष्वीँ सर्वोपद्रवाद् बिम्बं रक्ष रक्ष स्वाहा ।"** એ મંત્ર બોલી પધરાવવું.

નોટ : ઉપરની વિધીઓ શિખરબંધી દેરાસર હોય તો કરવી.

- એકવીસ તારનો સૂતરનો દડો ગુરૂ મહારાજ પાસે નવકાર, ઉવસગ્ગહરં, લોગસ્સ ફૂલગૂંથણીએ સાતવાર તથા **"ॐ ह्रीँ क्ष्वीँ सर्वोपद्रवाद् बिम्बं रक्ष रक्ष स्वाहा ।"** એ મંત્ર ૨૧ વાર ગણી વાસક્ષેપ કરવા પૂર્વક અભિમંત્રીત કરાવવો. તે દડો જિનમંદિરના જમણા થાંભલેથી પ્રદક્ષિણાના ક્રમે બંધાવવો.
- જિનમંદિરમાં ભગવાનની પાછળની ભીંત ઉપર યક્ષકર્દમ કે અષ્ટગંધથી કે લાલ કેશરથી **"ॐ ह्रीँ श्री जीराउलीपार्श्वनाथ रक्षां कुरु कुरु स्वाहा ।"** એ મંત્ર લખાવવો. દેવ-દેવી તથા ગુરૂ મૂર્તિની પાછળ **"ॐ ह्रीँ श्रीँ नमः"** એ મંત્ર લખાવવો. ભીંત ઉપર કેશર-સુખડ, કંકુના છાંટણા કરવા.
- ગાદીમાં ચોખા, જવ, સરસવ, પંચરત્નની પોટલી, દાભધરો, આઠ જાતની માટી, ચાંદીનો રૂપિયો, ચાંદીનો કાચબો વગેરે પધરાવવું.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

- ચાંદીના દરેક કાચબાને પ્રક્ષાલ કરી અંગલૂછણા કરી ક્રિયાકારક પુરૂષે યક્ષકર્દમથી દરેક કાચબા ઉપર અનામિકા આંગળીથી **"ॐ कूर्म निजपृष्ठे जिनबिम्बं धारय धारय स्वाहा ।"** એ મંત્ર લખવો. ગુરૂમહારાજ પાસે આ જ મંત્ર તથા નીચેનો મંત્ર ૭ વાર ગણી **"ॐ कूर्माय धात्रीधरणक्षमाय शेष-चक्रप्रतिष्ठिताय ॐ क्षाँ क्षीँ यॉं यीं लॉं लीं राँ रीं नमः स्वाहा, ॐ कूर्मशर्मनिजपृष्ठे प्रासादं धारय धारय स्वाहा,** બોલીને દરેક કાચબા ઉપર વાસક્ષેપ કરાવવો. ગાદી પેક કરાવી મૂળનાયકજીની નીચે તે કૂર્મ સ્થાપવો. કાચબાનું મુખ આપણી સન્મુખ, પૂંછ પાછળ ભીંત તરફ આવે તે રીતે ગોઠવવો.
- હવે જો મૂળનાયક ભગવાનનો પ્રવેશ બાકી હોય તો લાકડાની કૂર્મપાટલી ઉપર યક્ષકર્દમથી લેપ કરવાનો. મૂળનાયકની ગાદી ઉપર તે પાટલી મૂકવાની. અને મોટા કૂર્મમંત્ર **ॐ कूर्माय धात्रीधरणक्षमाय...** મંત્રથી વાસક્ષેપ કરાવવો. તેની ઉપર અષ્ટમંગલનો ઘડો એક મૂકવો. ઘડામાં ૫૦૦ ગ્રામ ચોખા, ૭ સોપારી, ૧ ।) રૂપિયો, પંચરત્નની પોટલી મૂકવી. ઘડાની ઉપર શ્રીફલ મૂકી લીલુ કપડું નાડાછડી-મીંઢળથી બાંધવું. અને તે ઘડાને ફૂલની માળા પહેરાવવી. પ્રવેશ સમયે તે ઘડો તેમજ પાટલી ત્યાંથી ઉપાડી લેવા. ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા સમયે તે ઘડો પ્રભુજીની જમણી બાજુ ચોખાનો સાથિયો કરી પધરાવવો.
- પ્રભુજીની દ્રષ્ટિ રાત્રે મેળવાવી દેવી. તેમજ ભગવાન પધરાવવાની જગ્યા પહેલેથી ટાંકણાથી ટોંચાવી દેવી.
- જિનમંદિરના ગભારાના ચાર ખૂણે માટીના ચાર વરઘડિયા પધરાવવા.
- ચારે ખૂણે **`तिजयपहुत्तस्तोत्र'** બોલવું. પૂર્વાભિમુખ અને ઉત્તરાભિમુખ ચૈત્યવંદન કરવું.

- મધ્ય રાતે શિખર ઉપર બે ભાઈઓએ ધૂપ-દીપ સહિત ૪૮ મિનિટ સુધી **"સર્વ ક્ષેત્રદેવતા મુજને સાનુકૂળ હોજો"** એ મુજબનો જાપ કરવો. તે વખતે દેરાસરજીનાં રંગમંડપમાં દશાંગધૂપ પૂર્વક 'ઉવસગ્ગહરં' ૧૦૮ની એક આખી માળા ગણવી.
- પ્રતિષ્ઠા નિમિત્તે આગલે દિવસે ચોવિહાર બાદ નીચે મુજબ ૧૦૮નો જાપ કરવો. **"ॐ नमोऽर्हत्परमेश्वराय चतुर्मुखाय परमेष्ठिने दिक्कुमारी परिजूताय देवाधिदेवाय त्रैलोक्य महिताय श्री........नमः ।**
- મૂળનાયક ભગવંતના ધ્વજદંડને અભિષેક આદિ વિધિ થઈ ગયા બાદ વાજતે-ગાજતે જિનમંદિરની અથવા ત્રિગડાની ફરતી ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરાવવી. ત્યાર બાદ ધ્વજદંડ તથા કળશને શિખર ઉપર ચઢાવવા.
- ક્રિયાકરાક પુરૂષે ચાંદીની વાસ્તુમૂર્તિ પંચામૃતથી પ્રક્ષાલ કરી અંગલૂંછણું કરી કેસર-બરાસ આદિનું વિલેપન કરી યક્ષકર્દમનું કપાળમાં તિલક કરવું. પુષ્પ ચઢાવવું. ગુરૂમહારાજ પાસે સૂરિમંત્રથી વાસક્ષેપ કરાવવો. પછી વાસ્તુમૂર્તિ ઉપર લઈ જવી.
- શિખરમાં કળશની નીચે તાંબાની લોટીમાં ઘી તથા સાકર, પંચરત્નની પોટલી પધરાવવી. તેનું ઢાંકણ સીલ કરાવવું. તે લોટી શિખરમાં સોનાવાણીનું પાણી છાંટી કેસરના છાંટણા કરી પધરાવવી.
- તેની ઉપર ચાંદીનો પલંગ (ઢોળીયો) પધરાવવો. તેની ઉપર રેશમી ગાદી-તકિયો બીછાવવા. તે ગાદી ઉપર વાસ્તુમુર્તિને સન્મુખ પગ રહે અને પાછળ માથું રહે તે રીતે પધરાવવી. સાત ધાન્યથી વધાવવા. તેના ઉપર કળશ મૂકાવવો.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

। શિખર ઉપર નીચેનો શ્લોક બોલી પુષ્પાંજલિ કરવી.

कुल-धर्म-जाति-लक्ष्मी-जिन-गुरू-भक्ति परोन्नति ! देवी ! ।
प्रासादे पुष्पाञ्जलिं, रचयास्मत्कररत्नो भूयात् ।। १ ।।

પ્રતિષ્ઠાપૂર્વેની વિધી

પ્રતિષ્ઠાના દિવસે સવારે બાકુળા એક થાળી બફાવવા. તેની અંદર લાપસી, વધારેલો ભાત, ખીર, સાદો ભાત, સેવની બરેજ, ઘઉંના મીઠાપુડલા (માલપૂડા), ચણાના મસાલાવાળા પુડલા, અડદના વડા વગેરે રસોઈ તથા સોપારી, ખારેક, સુકો મેવો, કોપરાના ટુકડા, બુરૂં-ખાંડ, ઘી વગેરે ભેળવવું. તેની ઉપર નાગરવલેના પાનના ટુકડા, છૂટા ફૂલ મૂકવા. તે બાકુળા ભૂતબલિમંત્રથી ત્રણવાર મંત્રિત કરવા.

ભૂતબલિમંત્ર : ॐ नमो अरिहंताणं, ॐ नमो सिद्धाणं, ॐ नमो आयरियाणं, ॐ नमो उवज्झायाणं, ॐ नमो लोए सव्वसाहूणं, ॐ नमो आगासगामीणं, ॐ नमो चारणाइलद्धीणं। जे इमे किन्नर-किंपुरिस-महोरग-गरूल-सिद्ध-गंधव्व-जक्ख-रक्खस-पिसाय-भूय-पेय-साइणि-डाइणिप्पभिइओ जिणघरनिवासिणो नियनियनिलयठिया पवियारिणो सन्निहिया असन्निहिया य ते सव्वे इमं विलेवण-धूव-पूप्फ-फल-पईव-सणाहं बलिं पडिच्छंता, तुट्ठिकरा भवन्तु, सिवंकरा भवन्तु, संतिकरा भवन्तु, सुत्थं जणं कुव्वंतु; सव्वजिणाणं सन्निहाणपभावओ पसन्नभावत्तणेण सव्वत्थ रक्खं कुणंतु, सव्वत्थ

JAINSITE.com जैन साइट

दुरियाणि नासंतु, सव्वासिवमुवसमंतु, संति-तुट्ठि-पुट्ठि-सिव-सुत्थयणकारिणो भवन्तु स्वाहा ।

મંત્રિત થયા બાદ તે બાકુળા જિનમંદિરની બહાર જમણી બાજુ અથવા અગાસીમાં ઉપર જઈ દશે દિક્પાલોને ક્રમસર આપવા. એક વ્યક્તિ બાકુળા આપે, એક પાણીનો કળશ, એક કેશર-ફૂલ-કુસુમાંજલિ-સોપારી વગેરે ચઢાવે. એક ધૂપ-દિપ કરે. એક થાળી-વેલણ વગાડે એક દર્પણ ધરે, એક ચામર ધરે.

D **પૂર્વ દિશામાં** : ॐ नम इन्द्राय पूर्वदिगधिष्ठयकाय ऐरावणवाहनाय सहस्त्रनेत्राय वज्रायुधाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्विपे.... श्रीसङ्घकारिते / व्यक्ति..... कारिते जिनबिम्बप्रतिष्ठाविधिमहोत्सवे, ध्वजदण्डकलशप्रतिष्ठा, देव-देवीप्रतिष्ठा, गुरुमूर्तिप्रतिष्ठाविधिमहोत्सवे आगच्छ आगच्छ पूजां बलिं शांतिं, पुष्टिं, पुष्टिं, ऋद्धिं, वृद्धिं कुरु कुरु स्वाहा ।

D **અગ્નિ ખૂણામાં** : ॐ नम अग्नये शक्तिहस्ताय मेषवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे....

D **દક્ષિણ દિશામાં** : ॐ नमो यमाय दक्षिणदिगधिष्ठायकाय महिषवाहनाय दण्डायुधाय महिषवाहनाय कृष्णमूर्तये सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे....

D **નૈર્ઋત્ય ખૂણામાં** : ॐ नमो नैर्ऋताय खड्गहस्ताय शववाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे....

D **પશ્ચિમદિશામાં** : ॐ नमो वरूणाय पश्चिमदिघधिष्ठायकाय मकरवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन्

D **વાયવ્ય ખૂણામાં** : ॐ नमो वायवे वायवीपतये ध्वजहस्ताय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्विपे....

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

D **ઉત્તર દિશામાં : ॐ नमो कुबेराय उत्तरदिगधिष्ठायकाय गदाहस्ताय नरवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्विपे....**

D **ઈશાન ખૂણામાં : ॐ नमो ईशानाय ऐशनीपतये त्रिशूलहस्ताय वृषभवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन्**

D **ઉપર : ॐ नमो ब्रह्मणे ऊर्ध्वलोकाधिष्ठायकाय राजहंसवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्विपे....** ४८

D **નીચે : ॐ नमो नागेभ्यः पातालाधिष्ठायकेभ्यः पद्मवाहनेभ्यः सपरिजनेभ्यः अस्मिन् जम्बूद्विपे....श्रीसङ्घकारिते / व्यक्ति..... कारिते जनिबिम्बप्रतिष्ठाविधिमहोत्सवे, ध्वजदण्डकलशप्रतिष्ठा, देव-देवीप्रतिष्ठा, गुरूमूर्तिप्रतिष्ठाविधिमहोत्सवे आगच्छत आगच्छत पूजां बलिं गृह्णीत गृह्णीत शान्तिकरा भवन्तु, तुष्टिकरा भवन्तु, पुष्टिकरा भवन्तु, शिवङ्करा भवन्तु स्वाहा ।** એ પ્રમાણે દશે દિશામાં થયા બાદ અગીયારમી વખતે

D **ॐ आदित्य-सोम-मङ्गल-बुध-बृहस्पति-शुक्र-शनैश्चर-राहु-केत्वादि - नवग्रहाः अस्मिन् जम्बूद्विपे....श्रीसङ्घकारिते / व्यक्ति..... कारिते जनिबिम्बप्रतिष्ठाविधिमहोत्सवे, ध्वजदण्डकलशप्रतिष्ठा, देव-देवीप्रतिष्ठा, गुरुमूर्तिप्रतिष्ठाविधिमहोत्सवे आगच्छत आगच्छत पूजां बलिं गृह्णीत गृह्णीत, शान्तिकरा भवन्तु, तुष्टिकरा भवन्तु, पुष्टिकरा भवन्तु, शिवङ्करा भवन्तु स्वाहा ।** પાઠ બોલી ગોળાકાર બાકુળા આપવા.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

જિનમંદિરમાં વહેલી સ્નાત્રપૂજા (પાના નં. ૧ થી ૭) ભણાવી દેવી. પ્રતિષ્ઠાસમયે આત્મરક્ષા કરી ગુરૂભગવંત પાસે કુંભસ્થાપનાદિ ઉપર વાસક્ષેપ કરાવવો. ક્રિયાકારક પુરૂષે કેશર-પુષ્પાદિક વડે પૂજા કરવી. ગુરૂ મહારાજે દશે દિશામાં દિગ્બંધ કરવું.

"ॐ पुण्याहं पुण्याहं प्रीयन्तां प्रीयन्ताम्" બોલવવું. **"श्रीश्रमणसङ्घस्य शान्तिर्भवतु, श्रीजनपदानां शान्तिर्भवतु, श्रीराजाधिपानां शान्तिर्भवतु, श्रीराजसन्निवेशानां शान्तिर्भवतु, श्रीगोष्ठिकानां शान्तिर्भवतु, श्रीपौरमुख्याणां शान्तिर्भवतु, श्रीपौरजनस्य शान्तिर्भवतु, श्रीब्रह्मलोकस्य शान्तिर्भवतु ॐ स्वाहा ॐ स्वाहा ॐ श्रीपार्श्वनाथाय स्वाहा ।"** સુધી બોલાવવું.

ॐ ह्रीँ श्री जीराउलीपार्श्वनाथ ! रक्षां कुरु कुरु स्वाहा । મંત્ર સાતવાર બોલાવવો.

ॐ कूर्म ! निजपृष्ठे जिनबिम्बं धारय धारय स्वाहा । મંત્ર સાતવાર બોલાવવો.

ॐ स्थावरे तिष्ठ तिष्ठ स्वाहा । સાતવાર બોલાવી લગ્ન સમયે શ્વાસ સ્થિર કરી થાળી ડંકાના નાદ પૂર્વક

- **ધ્વજદંડ-કળશ પ્રતિષ્ઠા :** પ્રભુ પ્રતિષ્ઠા સમયે કળશને બાજુના ખામણામાં અને ધ્વજદંડના ખામણામાં સીમેન્ટનો રસ રેડાવવો. અને દંડ ઉપર ધ્વજા બાંધી હોય તે કપડું ખોલી **ધ્વજા ફરકાવવી.**
- મંગલ-વાજિંત્ર શહનાઈના સૂર સાથે પ્રભુજી-ધ્વજદંડ-કળશ-પરિકર-દેવ-દેવી-મંગલમૂર્તિ-ગુરૂમૂર્તિ ગુરૂપાદુકાની પ્રતિષ્ઠા કરવી. ગુરૂભગવંતે સૂરિમંત્રથી મંત્રિત વાસક્ષેપ તે દરેક ઉપર કરવો.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

- જો ગુરૂમૂર્તિ-ગણધરમૂર્તિ-ગુરૂપાદુકાની પ્રતિષ્ઠા સાથે હોય તો મંદિરની ચારે દિશાએ ચાર ગૃહસ્થો પાસે એક એક શ્રીફળ વધેરાવવું. ગુરૂમૂર્તિ સન્મુખ ચોખાની ત્રણ ઢગલી કરી ત્રણ સોપારી મૂકાવવી. ગુરૂ મહારાજની સ્તુતિ બોલી પરમાત્માને પડદો કરી ગુરૂવંદન કરાવવું.

પ્રતિષ્ઠા પછીની વિધી

- પરમાત્માની જમણી બાજુ એક ગોખલામાં ચોવીસ પ્રહરનો અખંડદીવો (માણેક દિવો) પ્રકટાવવો. કોડિયાની અંદર પહેલેથી કેશરનો સાથિયો કરી ચોખા, સોપારી, પંચરત્નની પોટલી, સૂતરની વાટ મૂકાવી ગાયનું ઘી પૂરાવવું. નીચેનો શ્લોક બોલી મંગળદીવાથી દીપક પ્રકટાવવો.

ॐ अर्हं पञ्चज्ञानमहाज्योति-र्मयाय धावन्तघातिने ।
द्योतनाय प्रतिमायाः, दीपो भूयात् सदार्हते स्वाहा ।। १ ।।

- મૂળનાયક ભગવંતને જમણે અંગૂઠે પંચામૃત, તીર્થજળ, સર્વોષધિ આદિ મિશ્રિત જળથી પ્રક્ષાલ કરી અંગલૂંછણું કરી કેસરપૂજા વગેરે અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરવી.
- ભગવંતની પાસે એક બાજોઠ ઉપર કે લાકડાના મોટા પાટલા ઉપર અખંડ એક લાખ ચોખાનો સાથિયો કરવો. તેની ઉપર વણાવીંધ્યું મોતી તથા ચાંદીની ધજા યુક્ત સવા કિલો બુંદીનો લબ્ધિ લાડુ તથા શ્રીફળ વગેરે પધરાવવું.

JAINSITE.com જૈન સાઈટ

। કાંસાની એક થાળીમાં રૂપાનાણું મૂકી ગરમ ઘી નાંખી મૂળનાયક ભગવંતનું મુખ જોવડાવવું.

। કંકુની બે થાળી પલાળીને તૈયાર રાખવી. તેમાં ગુરૂમહારાજ પાસે નીચેના મંત્રથી વાસક્ષેપ કરાવવો. મંત્ર : **ॐ बिम्बस्थापकाय गृहाधिपतये सौख्यं कुरू कुरू स्वाहा ।** પછી સજોડે ગભારામાં તથા જિનમંદિરમાં કંકુના થાપા દેવરાવવા.

પોંખણા : સૌભાગ્યવંતી ચાર બહેનો પાસે પ્રભુજીના પોંખણા (પાના નં. ૩૬) કરાવવા.

। ભગવંતનો આરતી-મંગળદીવો કરવો.

। ગૂરૂમહારાજનું ગુરૂપૂજન કરવું તથા બૃહત્શાંતિ સાંભળવી. ગુરૂ મહારાજ બિંબસ્થાપન મહિમાનો ઉપદેશ આપે.

। ગુરૂમહારાજ સંઘ સહિત ખામસમણ દઈ ઇરિયાવહી૦ કરી સાત થોયથી દેવવંદન કરે. જે મૂળનાયક સ્થાપ્યા હોય તે પ્રભુનું ચૈત્યવંદન તથા ચાર થોય કહે. પછી **क्षेत्रदेवता आराधनार्थं करेमि काउस्सग्गं,** અન્નત્થ કહી એક લોગસ્સનો કાઉ૦ સાગરવર ગંભીરા સુધી કરી **नमोऽर्हत्** કહી નીચેની સ્તુતિ બોલે.

ज्ञानादिगुणयुतानां, नित्यं स्वाध्यायसंयमरतानाम् । विदधातु भुवनदेवी, शिवं सदा सर्वसाधूनाम् ।। २।।

પછી **क्षुद्रोपद्रवसमावणी करेमि काउस्सग्गं** અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

(વિધ્યંતરે ઉવસગ્ગહરંનો કાઉસ્સગ્ગ ચિંતવી) **नमोऽर्हत्०** કહી નીચેની સ્તુતિ બોલે.

सर्वे यक्षाम्बिकाद्या ये, वैयावृत्यकरा जिने । क्षुद्रोपद्रवसङ्घातं, ते द्रुतं द्रावयन्तु मे (नः) ।। ३ ।।

પછી પ્રકટ નવકાર કહી નમુત્થૂણં... જાંવતિ....જાવંત કેવિ....નમોઽર્હત્... સ્તવન-જયવીયરાય પૂર્ણ કહેવા.

- શુભ મુહુર્તે અષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર કે શાંતિસ્નાત્ર કરે.

  કુંભ, અખંડ દીપક તથા પાટલા વગેરેનું વિધિપૂર્વક વિસર્જન મુદ્રા બતાવવા સાથે વિસર્જન કરે...
- છેલ્લે **ॐ आज्ञाहीनं... ॐ आह्वानं... शिवमस्तु....उपसर्गाः... सर्वमंगल..** બોલી અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું...
- શેષ અર્ધબલિબાકુળા રાખેલા છે તે લઈ દેવતા વિસર્જન કરે.

જૈન સાઈટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

દશદિક્પાલ વિસર્જન મંત્ર :

D **પૂર્વ દિશામાં : ॐ नम इन्द्राय पूर्वदिगधिष्ठायकाय ऐरावणवाहनाय सहस्त्रनेत्राय वज्रायुधाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे.... श्रीजिनबिम्बप्रतिष्ठविधिमहोत्सवे पूजां बलिं गृहाण गृहाण स्वस्थानं गच्छ गच्छ स्वाहा ।** D **અગ્નિ ખૂણામાં : ॐ नम अग्नये शक्तिहस्ताय मेषवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे....** D **દક્ષિણ દિશામાં : ॐ नमो यमाय दक्षिणदिगधिष्ठायकाय महिषवाहनाय**

दण्डायुधाय कृष्णमूर्तये सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे...... D **નૈઋર્ત્ય ખૂણામાં** : ॐ नमो नैऋर्ताय खड्गहस्ताय शववाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे... D **પશ્ચિમ દિશામાં** : ॐ नमो वरूणाय पश्चिमदिगधिष्ठायकाय मकरवाहानाय पाशहस्ताय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे..... D **વાયવ્ય ખૂણામાં** : ॐ नमो वायवे वायवीतये ध्वजहस्ताय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे.... D **ઉત્તર ખૂણામાં** : ॐ नमः कुबेराय उत्तरदिगधिष्ठायकाय गदाहस्ताय नरवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे.... D **ઇશાન દિશામાં** : ॐ नमः ईशानाय ऐशानीपतये वृषभवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे....D **ઉપર** : ॐ नमो ब्रह्मणे उर्ध्वलोकाधिष्ठायकाय राजहंसवाहनाय सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे.... D **નીચે** : ॐ नमो नागेभ्यः पातालदिगधिष्ठायकेभ्यः सपरिजनाय अस्मिन् जम्बूद्वीपे.. श्रीजिनबिम्बप्रतिष्ठाविधिमहोत्सवे पूजां बलिं गृह्णीत गृह्णीत स्वस्थानं गच्छत गच्छत स्वाहा । એ પ્રમાણે વિસર્જન કરે. પછી વિસર્જન મુદ્રાએ હાથ જોડીને નીચેનો શ્લોક બોલે.

देवदेवाचनार्थं वै, पुराहूता हि ये सुरा : । ते विधायार्हतां पूजां, यान्तु सर्वे यथागतम् ।। १ ।।

સોળપાત્ર : રાત્રિએ આગળા દિવસની જેમ સોળપાત્રની વિધિ કરાવવી. (ક્યાંક આ વિધાન નથી પણ થતું)

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

દેરાસર માંગલિક કરવાની વિધી

એકથાળમાં ચોખા, બુરૂ (સાકર), ઘી ભેળવવું. ક્રિયાકારક ખોબોભરી સમવસરણસ્તવ બોલે તથા સંતિકરં ને મોટીશાંતિ બોલી પાછલા પગે વૃષ્ટિ કરતાં કરતાં દ્વાર સુધી આવે. દ્વાર પાસે નવું ઝાડુ તથા સૂપડી મૂકી. દેરાસર માંગલિક કરાવવું અને ચાંદીનું તાળુ લગાડવું.

श्रीसमवसरणस्तव:

थुणिमो केवलिवत्थं, वरविज्जाणंद धम्मकित्तित्थं । देविंदनयपयत्थं, तित्थयरं समवसरणत्थं ।।१।।

पयडिअसमेत्थभावो, केवलिभावो जिणाणजत्थभवे । सोहंति सव्वओतिहिं महिआजोयणमनिलकुमरा ।।२।।

वरिसंति मेहकुमारा, सुरहिजलं उउसुरा कुसुमपसरं । विरयंति वणा मणिकणगरयणचित्तं महिअलंतो ।।३।।

अब्भिंतरमज्झबहिं, तिवप्पमणिरयणकणयकविसीया । रयणज्जुणरूप्पमया, वेमाणिअजोइभवणकया ।।४।।

वट्टम्मि दुतीसंगुल तित्तीसधणुपिहुलपणसयधणुच्चा । छधणुसयइगकोसं-तराय रयणमय चउदरा ।।५।।

चउरंसे इग धणुसय, पिहु वप्पा सड्ढकोस अंतरिआ । पढमबिआ बिअतइआ, कोसंतरपुच्चमिव सेसं ।।६।।

सोवाण सहसदसकर-पिहुच्च गंतु भुवो पढमवप्पो । तो पन्ना धणुपयरो, तओ असोवाणपणसहसा ।।७।।

JAINSITE
जैन साईट

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

तो बिय वप्पोपन्ना-धणु पयर सोवाण सहसपण तत्तो । तइओवप्पोयछस्स-धणुइगकोसेहिं तो पीढं ।।८।।
चउदारतिसोवाणं, मज्झे मणिपीढयं जिणतणुच्चं । दो धणुसयपिहुदीहं, सड्ढदुकोसेहिंधरणिअला ।।९।।
जिणतणुबारगुणुच्चो, समहिअजोयणपिहू असोगतरू । तयहोयदेवच्छंदो, चउसीहासमसपयपीढा ।।१०।।
तदुवि चउछत्ततिआ, पडिरूवतिगं तहट्ठुमरधरा । पुरओकणयकुसेसयट्ठि-अफालिअ धम्मचक्कचउ ।।११।।
झयछत्तमयरमंगल-पंचालीदामवेइवरकलसे । पइदारं मणितोरण-तिअधूवधडी कुणंति वणा ।।१२।।
जोयणसहस्सदंडा, चउज्झय धम्ममाणगयसीहा । ककु भाइजुयाससव्वं, माणमिणंनिअमिअकरेण ।।१३।।
पविसिअ पुव्वाइ पहू, पयाहिणं पुव्वआसण निविट्ठो । पयपीढट्ठवियपाओ, पणमितित्थो कहइ धम्मं ।।१४।।
मुणिवेमाणिणिसमणी, सभवणजोइवणदेवदेवतिअं । कप्पसुरनरित्थितिअंडंतिग्गेयाइ विदिसासु ।।१५।।
चउदेविसमणी उद्धट्ठिआ निविट्ठा नरनरित्थिसुरसमणा । इयपणसगपरिस सुणंति देसंण्पढभवप्पंतो ।।१६।।
इय आवस्सयवित्तीवुत्तं चुन्नीइ पणमुणिनिविट्ठा । वेमाणिणि समणी दो उड्ढ सेसा ठिआ उ नव ।।१७।।
नीअन्तो तिरिईसाणि, देवच्छन्दो अ जाणतइअंतो । तह चउरंसे दुदुवावीकोणओ बिट्टि इक्किक्का ।।१८।।
पीअसिअरत्तसामा, सुरवणजोइभवणारयणवप्पे । धणुदंड पासगयहत्थ, सोमजमवरूणधणयक्खा ।।१९।।
जयविजयाजिअअपराजिअत्तिसिअरूणपीअनीलाभा । बीए देवीजुअला अ भयंकुसपसमगरकरा ।।२०।।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

तइअबहिसरातुंबरू-खट्टंगिकवाल जडमउड धारी । पुव्वाइदारवाला, तुंबरू देवो अपडिहारो ।।२१।।
सामन्नसमोसरणे, एसविहीएइ जइ महिड्ढिसुरो । सव्वमिणं एगो विहु, स कुणइ भुवणेयरसुरेसु ।।२२।।
पुव्वमजायं जत्थउ, जत्थेइसुरो महिड्ढिमघवाइं । तत्थोसरणंनियमासययं पुण पाडिहेराइं ।।२३।।
दुत्थिअसमत्थअत्थिअ जणपत्थिअअत्थसत्थसुसमत्थो । इत्थं थुओलहुजणं, तित्थयरुकेणउ सुपयत्थं ।।२४।।

इति श्रीसमवसरणस्तव :

(૯) દ્વારોદ્‌ઘાટન

સવારે સકળ શ્રીસંઘ સાથે વાજતે ગાજતે આવી ગુરૂમહારાજને વિનંતિ કરી મુહૂર્ત સમયે

"ॐ पुण्याहं पुण्याहं" બોલાવી **"अणुजाणह मे भयवं, पसीय, दरिसणं देहि देहिं** સાત વાર બોલાવી જિનમંદિરનું દ્વારોદ્‌ઘાટન કરાવવું. દ્વારોદ્ધાટન કરનારે સર્વ પ્રથમ મંદિરમાં જઈ પ્રભુના ગભારાથી દરવાજા સુધી કાજો લેવો. સર્વ પ્રથમ દેરાસરમાં ઘંટ વગાડવો પછી સકળ સંઘ અંદર પ્રવેશ કરે. મૂળનાયક ભગવંતની વાસક્ષેપ પૂજા કરાવવી. ધૂપ-દીપ કરી સાથિયો કરાવી ફળ-નૈવેદ્ય ચઢાવવા. ગુરૂમહારાજે સકળસંઘ સાથે ચૈત્યવંદન કરવું. દ્વારોદ્‌ઘાટન કરનારને ચાંદીનું તાળુ - ચાવી ભેટ આપવા.

- છેલ્લે **ॐ आज्ञाहीनं... ॐ आह्वानं... शिवमस्तु....उपसर्गा:... सर्वमंगल..** બોલી અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું...

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્
JAINSITE.com
जैन साईट

(૧૦) દેવી દેવી પ્રવેશ તથા પ્રતિષ્ઠા વિધિ

- જિનબિંબોની સાથે જો અધિષ્ઠાયક દેવ-દેવીઓનો પ્રવેશ કે પ્રતિષ્ઠા હોય તો ભગવંતની વિધિ સાથે જ વિધિ થઇ જાય છે.
- શાસનાધિષ્ઠાયક દેવ-દેવીઓ, કૂળદેવી કે પ્રાસાદ દેવી વગેરે દેવી-દેવતાઓના પ્રવેશ વખતે વાજતે ગાજતે સામૈયું કરવું.... ગહુંલી કાઢવી અને સ્વાગત સાથે વિનંત કરવી.
- પ્રવેશ પૂર્વે દશ દિક્પાલોના બાકૂલા આપી શકાય તથા ક્ષેત્રપાલની સ્થાપના કરી અનુજ્ઞા માગવી જેથી તેમની સહાય મળે...
- પ્રતિષ્ઠા પૂર્વે નૂતન બિંબો માટે દેવીપૂજન કરાવવું જરૂરી છે.
- દેવ-દેવીઓની પ્રતિષ્ઠા જ્યાં કરવાની હોય તેની પાછળ દીવાલ પર **'ॐ ह्रीँ नमः'** અષ્ટગંધથી કંકુથી કે કેશરથી લખવું.
- **ॐ जीराउली पार्श्वनाथ रक्षां कुरु कुरु स्वाहा** મંત્ર સાતવાર બોલવો તથા **ॐ स्थावरे तिष्ठ तिष्ठ स्वाहा** મંત્ર સાતવાર બોલી મુહૂર્ત વેળા અને શુભ નવમાંશમાં સ્થિર શ્વાસે પ્રતિષ્ઠા કરવી.
- વિસ્તારથી પૂજા કરી દ્વારે તોરણ બાંધવું અને કંકુના થાપા આપવા.
- છેલ્લે **ॐ आज्ञाहीनं... ॐ आह्वानं... शिवमस्तु....उपसर्गाः... सर्वमंगल..** બોલી અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું...

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

(૧૧) જિનબિંબ આદિની ઉત્થાપન વિધિ

- જિનબિંબ ઉત્થાપનની વિધિ પૂર્વકાળમાં શિલ્પશાસ્ત્રના આધારે મુખ્યતાએ સોમપુરા કરતા હતા. આપણા ગ્રથોમાં આ વિધિ પ્રાયઃ જોવા મળતી નથી. વિશેષ અનુભવીઓ પાસેથી જાણવું.
- પ્રથમ સ્નાત્રપૂજા ભણાવવી – આરતિ – મંગળદીવો – શાંતિકલશ કરવો...
- જેમનું ઉત્થાપન કરવાનું હોય તે બિંબની વિશેષ રીતે અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરવી..
- સકલસંઘ સાથે મળીને દર્શનં દેવદેવસ્ય... મંગલં ભગવાન્ વીરો.. ખામેમિ સવ્વજીવે.. શિવમસ્તુ સર્વજગતઃ... અંગુઠે અમૃત વસે... વાણી તિહુઅણ સામિણી... અધિકૃત જિન આદિ સ્તુતિઓ દ્વારા સંઘનો ઉલ્લાસ વધે. તેમ ભક્તિ કરવી.
- ૐ નમો જિણાંણં સરણાણં... દ્વારા શાંતિની ઉદ્‌ઘોષણા કરવી.
- ૐ નમો અરિહંતાણં, સિદ્ધાણં સૂરીણં ઉવજઝાયાણં સાહૂણં, મમ ઋદ્ધિં વૃદ્ધિં, સમીહિંત કુરૂ કુરૂ સ્વાહા મંત્ર સામુદાયિક રીતે ૩ વાર બોલવવવો.
- ૐ હ્રીઁ અર્હ શ્રી................નમઃ એ પ્રમાણે મૂળનાયક ભગવાનનો ૩–૫–કે–૭ વાર જાપ કરાવવો.
- **ॐ ह्रीँ श्री जीराउली पार्श्वनाथ रक्षां कुरू कुरू स्वाहा** સાતવાર બોલાવવો.
- સંક્ષિપ્ત ત્રણેય પાટલા પૂજન કરવાં.
- ક્ષેત્રપાલની સ્થાપના કરી અનુજ્ઞા માગી. સહાય કરવા વિનંતિ કરવી.

જૈન સાઈટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

- ઉત્થાપન અંગે નીચે મુજબ વિનંતિ કરવી.
- હે અનંત કરૂણાના સાગર... દયાનિધાન... પરમ કૃપાળુ... દેવાધિદેવ..... પરમાત્મા ! આપના જિનમંદિરનો જિર્ણોદ્ધાર કરી આ સ્થાનને વધારે સુંદર બનાવવાની અમારા સકલ શ્રી સંઘની ઉદાત્ત ભાવના છે. આ સ્થાનને ભવ્ય બનાવી પુનઃ આ જ સ્થાને જલદીમાં જલદી આપને બિરાજમાન કરીશું. આથી આપને ઉત્થાપન કરવાની અમે અનુજ્ઞા માગીએ છીએ. હે અધિષ્ઠાયક દેવો ! હે ક્ષેત્રપાલ દેવ ! હે જિનમંદિરની રક્ષા કરનાર દેવો ! આપ સહુ અમને અનુરૂપ આપો. અને સંઘના આ કાર્યમાં સહાય કરો. અમારી કાંઇ ભૂલચૂક થતી હોય તો માફ કરો. (જ્યાં બિરાજમાન કરવાના હોય તે રીતે પ્રાર્થના કરવી. સુધારો વધારો કરી શકાય.)
- લગ્નવેળા આવતાં **ॐ पुण्याहं पुण्याहं.. प्रीयन्ताम् प्रीयन्ताम्...** ના નાદ સાથે ચાંદીના વૃષભના શૃંગ દ્વારા કે ચાંદીના અથવા તાંબાના ટાંકણા દ્વારા પ્રભુજીને ઉત્થાપન કરવા. આ વિધિ બને ત્યાં સુધી સોમપુરા પાસે કરાવવી.
- ખાલી પડેલી તે જગ્યાએ શ્રીફળ મૂકવું.
- છેલ્લે **ॐ आज्ञाहीनं... ॐ आह्वानं... शिवमस्तु....उपसर्गाः... सर्वमंगल..** બોલી અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું...

જૈન સાઈટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

(૧૨) જિનમંદિર ઉંબરા તથા દ્વારશાખ મુહૂર્ત વિધિ

- આ વિધિ પણ મુખ્યતયા સોમપુરા કરતા હતા. વર્તમાનમાં આનાં પૂજન કરાય છે તેથી જણકારો પાસેથી મળેલ વિધિ દર્શાવાય છે. વિશેષ અનુભવીઓ પાસેથી જાણવું...
- મુહૂર્તમાં દ્વારશાખ ચક્ર મળવું જોઈએ (દ્વારશાખ ચક્ર જ્યોતિષીઓ પાસેથી જાણવું).
- પ્રથમ સ્નાત્ર પૂજા ભણાવવી...
- અર્હન્તો ભગવંત.... અધિકૃત જિનની તથા મંગલં ભગવાન્ વીરો... વગેરે સ્તુતીઓ બોલવી.
- આત્મરક્ષા કરી. ક્ષેત્રપાલની સ્થાપના કરી અનુજ્ઞા માગવી...
- પૂજન સ્થળેથી દશ દિશામાં દશ દિક્પાલોને કોરા બાકૂળા આપવા.
- સાત ધાન્યથી (ડાંગર જવ, કાળા અડદ, જુવાર, ચણા, ઘઉં, મગ) ઉંબરાને વધાવવો.

પંચરત્ન ચૂર્ણ.. મંગલમૃત્તિકા... કષાય ચૂર્ણ.... શતમૂલિકા ચૂર્ણ... પ્રથમ અષ્ટક વર્ગ ચૂર્ણ... પંચામૃત... સોનાના વરખ... અને તીર્થજળ તથા શુદ્ધ જળ એમ અનુક્રમે નવ અભિષેક કરી અંગલૂંછણ કરી લાલ વસ્ત્ર ઢાંકી નીચેના મંત્રથી અધિવાસના કરવી.

ॐ नमो खीरासवलद्धीणं, ॐ नमो महुआसवलद्धीणं, ॐ नमो संभिन्नसोयाणं, ॐ नमो पयाणुसारीणं, ॐ नमो कुट्ठबुद्धीणं, जमिअं विज्जं पउंजामि सा मे विज्जा पसिज्झउ ॐ ल:

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

क्षः स्वाहा । આ વિદ્યા ત્રણ વાર બોલી ઉંબરા ઉપર વાસક્ષેપ કરવો. ચંદનાદિ સુગંધી દ્રવ્યો છાંટવાં, પુષ્પ અક્ષતાદિ ચઢાવવા. ધૂપ દીપ ધરવા; અક્ષતથી વધાવી ફળ નૈવેદ્ય ચઢાવવા અને રૂપા નાણુ મકુવું.

- ઉંબરા નીચે મધ્ય ભાગે નાનો ખાડો કરી તેમાં પંચરત્નની પોટલી મૂકવી. તેના ઉપર **ॐ वास्तुपुरूषाय नमः** એ મંત્ર બોલી વાસ્તુપુરૂષનું પૂજન કરવું. વાસક્ષેપ કરવો. કેશરના છાંટણા કરી પૂષ્પ ચઢાવવા.
- મુહુર્ત સમયે **ॐ पुण्याहं पुण्याहं.. प्रीयन्ताम् प्रीयन्ताम्...** ના નાદ સાથે સકલસંઘના ઉલ્લાસ પૂર્વક પ્રતિષ્ઠાચાર્ય સૂરિમંત્રથી અથવા પ્રતિષ્ઠા મંત્રથી ઉંબરાઉપર વાસક્ષેપ કરી પ્રતિષ્ઠાકારક સિમેન્ટ પૂરે.
- પછી ઉંબરા ઉપર **ॐ श्रियै नमः ।** મંત્ર ભણી વાસક્ષેપ કરે.
- ભગવાનની આરતિ.... મંગળદીવો... શાંતિકળશ કરવો.
- છેલ્લે **ॐ आज्ञाहीनं... ॐ आह्वानं... शिवमस्तु....उपसर्गाः... सर्वमंगल..** બોલી અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું...

जैन साईट JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

(૧૩) જિનમંદિર ધ્વજારોપણ વિધિ

- પ્રથમ સામુદાયિક રીતે સકલ સંઘે સ્નાત્ર ભણાવવું.
- આત્મરક્ષા કરી ક્ષેત્રપાલની સ્થાપના કરવી.

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

- નવગ્રહ – દશદિક્પાલ... અષ્ટમંગલનાં સંક્ષિપ્ત પૂજન કરવાં.
- સૌભાગ્યવતી બેન ધજાને કેશર–કંકુથી પાંચ સાથીયા કરે.
- એક થાળીમાં કેશરનો સાથીયો કરી ચાંદીની ગીની કે સિક્કો મૂકી પંચરત્નની પોટલી મૂકી તેમાં ધજા મૂકે.
- ગુરૂ ભગવંત પાસે ધજા ઉપર વાસક્ષેપ કરાવવો.
- સૌભાગ્યવતી બેન ધજાના થાલને માથાપર લઈ વાજતે ગાજતે ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે. તે વખત એક જણ થાળી વગાડે...એક જણ બાકૂળા ઉછાળે...એક જણ ધારાવાડી આપે... એક જણ ધૂપ લઈને ચાલે...એક જણ દીપક લઈને ચાલે... બાકી લોકો ધજાને ચોખાથી વધાવે...
- આ પ્રમાણે બહુમાન પૂર્વક ધજાને લઈને શિખર ઉપર જવું. ત્યાં ધજાદંડ તથા કળશને દૂધ પાણીનો કળશ કરી અંગલૂંછણું કરી વરખ છાપવો અને વિસ્તારથી બાકીની સાત પૂજા કરવી.
- જૂની ધજા ઉતારવી. નીચે ઉભેલ એક સૌ. બેન સાડીના પાલવમાં એને ઝીલે...
- સમય આવતાં **ॐ पुण्याहं पुण्याहं.. प्रीयन्ताम् प्रीयन्ताम्...** ના નાદ સાથે સકલસંઘના ઉલ્લાસ પૂર્વક નવી ધજા ચઢાવવી..
- ધજા ઉપર ફૂલહાર પહેરાવી ચોખાથી ધજાને વધાવવી.
- એક પ્રણાલિકા મુજબ ધ્વજદંડની સામે ચૈત્યવંદન કરે.
- સકલસંઘ ગુરૂ ભગવંત પાસે મોટી શાંતિ સાંભળે...
- છેલ્લે **ॐ आज्ञाहीनं... ॐ आह्वानं... शिवमस्तु....उपसर्गाः... सर्वमंगल..** બોલી અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું...

જૈન સાઈટ JAINSITE.com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

નોંધ : । વર્તમાનમાં કેટલેક સ્થળે સત્તરભેદી પૂજા ભણાવવાની અને નવમી ધજા પૂજા વખતે ચઢાવવાની પણ પ્રથા છે પણ આ જરૂરી નથી. ધજા ચઢી ગયા પછી બાકીની નવ પૂજાઓમાં તદ્દન ઉપેક્ષા થાય છે.

। કોઈક જગ્યાએ ધ્વજારોપણ પહેલાં આહ્વાનના અને ધ્વજારોપણ પછી વિસર્જનના એમ બે વાર દશદિક્પાલને બાકૂળા અપાય છે.

। કેટલીક વિધિઓ પરંપરાગત પણ જોવા મળે છે.

। ધજાની લંબાઈ ધજાદંડના માપની તથા પહોળાઈ પાટલીના માપની હોય છે.

જૈન સાઈટ
JAINSITE.com
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

ધજાનો પ્રકાર :

અરિહંત પરમાત્માની ધજા

	સ	
લા	ફે	લા
લ	દ	લ
રં	રં	રં
ગ	ગ	ગ

સિદ્ધ પરમાત્માની ધજા

સ		સ
ફે	લા	ફે
દ	લ	દ
રં	રં	રં
ગ	ગ	ગ

દેવદેવી - ગુરૂમૂર્તિની ધજા

સ		સ
ફે	લા	ફે
દ	લ	દ
રં	રં	રં
ગ	ગ	ગ

પાટલી પર કોતરવાનો ચોત્રીસો યંત્ર

૫	૧૬	૩	૧૦
૪	૯	૬	૧૫
૧૪	૭	૧૨	૧
૧૧	૨	૧૩	૮

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

(૧૪) ધ્વજદંડ તથા કલશ અભિષેક વિધિ

નૂતન ધ્વજદંડના અને કલશના નવ અભિષેક કરવાના હોય છે તે આ પ્રમાણે.

૧. સુવર્ણ મિશ્રિત જળનો પ્રથમ અભિષેક

यत् पुण्यं भुवनत्रय-सुरासुराधीशदुर्लभं वर्ण्यम् । हेम्ना तेन विमिश्रं, दण्डे स्नात्रं भवत्वधुना ।।

यत् पुण्यं भुवनत्रय-सुरासुराधीशदुर्लभं वर्ण्यम् । हेम्ना तेन विमिश्रं, कलशे स्नात्रं भवत्वधुना ।।

ॐ ह्रीँ जिनाय नमः। ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-स्वर्ण-संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

૨. પંચરત્ન ચૂર્ણ મિશ્રિત જળનો બીજો અભિષેક

नानारत्नौघयुतं, सुगन्ध पुष्पाभिवासितं नीरम् । पतताद् विचित्रवर्णं, मन्त्राढयं स्थापनादण्डे ।।

ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्रमुक्ता-स्वर्ण-रौप्य-प्रवाल-ताम्र-रूप-पञ्चरत्नचूर्ण संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

૩. કષાય ચૂર્ણ મિશ્રિત જળનો ત્રીજો અભિષેક

प्लक्षाश्वत्थोदुम्बर - शिरीषछल्ल्यादिकल्कसंमिश्रम् । दण्डे कषायनीरं, पततादधिवासितं जैने ।।

ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र पिपल्यादि-महाछल्ली-कषायचूर्ण संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

जैनम् साइट
JAINSITE .com
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

૪. તીર્થ જળનો ચોથો અભિષેક

पर्वतसरोनदीसंगमादि-मृद्भिश्च मन्त्रपूताभिः । उद्वर्त्य ध्वजदण्डं, स्नपयाम्यधिवासनासमये ।।

ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्रनदी-नग-तीर्थादिमृच्चूर्ण संयुतजलेन सपयामि स्वाहा ।

૫. સદૌષધિ ચૂર્ણ મિશ્રિત જળનો પાંચમો અભિષેક

सहदेव्यादि सदौषधि-वर्गेणोद्वर्तितस्य दण्डस्य । तन्मिश्रं दण्डोपरि, पतज्जलं हरतु दुरितानि ।।

सुपवित्रमूलिकावर्ग-मर्दिते तदुदकस्य शुभधारा । दण्डेऽधिवाससमये, यच्छतु सौख्यानि निपतन्ती ।।

सुपवित्रमूलिकावर्ग-मर्दिते तदुदकस्य शुभधारा । कुम्भेऽधिवाससमये, यच्छतु सौख्यानि निपतन्ती ।।

ॐ ह्रीँ जिनाय नमः ।

ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्रसहदेव्यादि-सदौषधिचूर्ण संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

JAINSITE .com
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

૬. કુષ્ઠાદિ અષ્ટકવર્ગ ચૂર્ણ મિશ્રિત જળનો છઠ્ઠો અભિષેક

नानाकुष्ठाद्यौषधि-संमिश्रं तद्युतं पतन्नीरम् । दण्डे कृतसन्मन्त्रं, कर्मौघं हन्तु भव्यानाम् ।।

मेदाद्यौषधिभेदोऽपरोऽष्टवर्गः सुमन्त्रपरिपूतः । निपततु दण्डोपरि, सिद्धिं विदधातु भव्यजने ।।

ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-कुष्ठाद्यष्टकवर्ग-चूर्ण संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

૭. સર્વૌષધિ ચૂર્ણ મિશ્રિત જળનો સાતમો અભિષેક

सकलौषधिसंयुतया, सुगन्धया घर्षितं सुगतिहेतोः । स्नपयामि चारुदण्डं, मन्त्रिततनीरनिवहेन ।।

सकलौषधिसंयुतया, सुगन्धया घर्षितं सुगतिहेतोः । स्नपयामि चारुकुम्भं, मन्त्रिततनीरनिवहेन ।।

ॐ ह्रीँ जिनाय नमः । ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-प्रियङ्ग्वादि-सर्वौषधि-चूर्ण संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

जैन साईट JAINSITE.com

૮. યક્ષકર્દમ ચૂર્ણ મિશ્રિત જળનો આઠમો અભિષેક

गन्धाङ्गस्नानिकया, संमिश्रं तदुदकस्य धाराभिः । स्नपयामि चारुदण्डं कर्मौघोच्छित्तये शिवदम् ।।

गन्धाङ्गस्नानिकया, संमिश्रं तदुदकस्य धाराभिः । स्नपयामि चारु कुम्भं, कर्मौघोच्छित्तये शिवदम् ।।

ॐ ह्रीँ जिनाय नमः ।

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-यक्षकर्दमादिगन्ध-चूर्ण संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा।

૯. વાસક્ષેપ ચૂર્ણ મિશ્રિત જળનો નવમો અભિષેક

हृद्यैराह्लदकरैः स्पृहणीयै र्मन्त्रसंस्कृतै जैंनम् । स्नपयामि सुगतिहेतोर्दण्डमधिवासितं वासै : ।।

हृद्यैराह्लदकरैः स्पृहणीयै र्मन्त्रसंस्कृतै कुम्भम् । स्नपयामि सुगतिहेतोकुम्भमधिवासितं वासै : ।।

ॐ ह्रीँ जिनाय नमः । ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-सुगन्धवास-चूर्ण संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा।

૧૦.દૂધ ચંદન મિશ્રિત જળનો દશમો અભિષેક

शीतलसरससुगन्धि-र्मनोमतश्चन्दनद्रुमसमुत्थः । चन्दनकल्कः सजलो, मन्त्रयुतः पततुध्वजदण्डे ।।
शीतलसरससुगन्धि-र्मनोमतश्चन्दनद्रुमसमुत्थः । चन्दनकल्कः सजलो, मन्त्रयुतः पततु वरकुम्भे ।।
ॐ ह्रीँ जिनाय नमः । ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-क्षीर-चन्दन-संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

૧૧. કેશર સાકર મિશ્રિત જળનો અગ્યારમો અભિષેક

कश्मीरजसुविलिप्तं, दण्डं तन्नीरधारयाभिनवम् । सन्मन्त्रयुक्त्या शुचि-दण्डं स्नपयामि सिद्धयर्थम् ।।
कश्मीरजसुविलिप्तं, कुम्भं तन्नीरधारयाभिनवम् । सन्मन्त्रयुक्त्या शुचि, जैनं स्नपयामि सिद्धयर्थम्।
ॐ ह्रीँ जिनाय नमः । ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-कश्मीरज-शर्करा-संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

૧૨.શુદ્ધ જળનો બારમો અભિષેક

जलधिन्द्रीद्रहकुण्डेषु, यानि तीर्थोदकानि शुद्धानि । तै र्मन्त्रसंस्कृतैरहि, दण्डं स्नापयामि सिद्धयर्थम् ।।

जैन साईट JAINSITE .com जैनम् जयति शासनम्

ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-तीर्थोदकेन स्नपयामि स्वाहा ।

૧૩. કપૂરમિશ્રિત જળનો તેરમો અભિષેક

शशिकरतुषारधवला, उज्जवगन्धा सुतीर्थजलमिश्रा । कर्पूरोदकधारा, सुमन्त्रपूता पततु दण्डे ।।

शशिकरतुषारधवला, उज्जवगन्धा सुतीर्थजलमिश्रा । कर्पूरोदकधारा, सुमन्त्रपूता पततु कुम्भे ।।

ॐ ह्रीँ जिनाय नमः ।

ॐ ह्राँ ह्रीँ परमार्हते परमेश्वराय गन्धपुष्पादिसंमिश्र-कर्पूर-संयुतजलेन स्नपयामि स्वाहा ।

જૈન સાઈટ JAINSITE .com જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

આ રીતે કળશના નવ અને ધ્વજદંડના ૧૩ અભિષેક કરી, અંગલૂંછણા કરી, બરાસ લગાડી વરખ છાપી, કેશરનાં છાંટણાં કરી ફૂલ ચઢાવવાં. ફૂલહાર પહેરાવવવો. કળશને ચાંદીની હાંસડી પહેરાવવી, ગુલાબી પાઘડી પહેરાવવી, ધ્વજદંડને કેશરી સાફો પહેરાવવો. ધજા બાંધી દેવી. ધજામાં ચોખા, મોતી, સોના રૂપાનાં ફૂલ વગેરે મૂકીને ધજાને વાળીને દોરડાથી બાંધી દેવી.

પ્રતિષ્ઠાકલ્પમાં બાતવ્યા મુજબ દેવવંદન કરી આરતી ઉતારવી.

છેલ્લે **ॐ आज्ञाहीनं.... ॐ आह्वानं.... शिवमस्तु.... उपसर्गाः.... सर्वमंगल....** બોલી અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું....

ઇતિ ધ્વજદંડ કલશ અભિષેક વિધિ સમાપ્ત

પ્રભુજી પ્રવેશ સામગ્રી લીસ્ટ

કેશર ગ્રામ –૨	રોકડા રૂા. – ૧૦	સિંહાસન	બાલડી – ૨
બરાસ ગ્રામ – ૧૦	પાવલી – ૧૦	શાંતિનાથજીની પંચતિર્થી	લાકડાના પાટલા – ૫
વાસક્ષેપ ગ્રામ – ૧૦૦	માટીના કોડીયા ૩નાના	સિદ્ધચક્રજી	**આદેશો**
કંકુ ગ્રામ – ૧૦૦	આસોપાલવનું તોરણ	અષ્ટમંગલની પાટલી	સામૈયાના સાત થાળ.
નાડા છડી દડો – ૧	ચુંદડી મોડ	અષ્ટમંગલના ઘડા –૨	૧. ભગવાનનો થાળ.
કાચી સોપારી – ૧૧	ચોખા કિ. –૧	રામણ દીવો – પોંખણા	૨. અષ્ટમંગલનો થાળ – ૨
નૈવેદ્ય – ૧૧	ઘઉં નો લોટ કિ. – ૦ાા	થાળી મોટી – ૫	૩. ડાંગરનો થાળ.
શ્રીફળ – ૫	ડાંગર કિ. –૧	નાની થાળી – ૫	૪. નંદ્યાવર્તવાળા અંગલુછણ થાળ.
ફૂલ – ૧૨	અંગલુછણા – ૬	વાટકી નાની – ૫	૫. માણેક દીવો.
ગાયનું દુધ લિ. – ૧	સુતર આંટી – ૧	કળશ – ૫	૬. ચોખાનો થાળ.
ગાયનું દહીં – ૦ાા	લીલું કપડું મી. –૧	થાળી, વેલણ	૭. અષ્ટમંગલના ઘડા – ૨
ગાયનું ઘી લિ. –૧	સ્નાત્રનો સામાન	કુંડી – ૨	૮. પોંખણા.

પ્રભુપ્રતિષ્ઠા માટે જરૂરી સામગ્રીની યાદી.

ચાંદીના કુર્મ જેટલા	ગાયનું ઘી કિ. ૦ાા	તેના ઉપર વણ વીદયું	ધ્વજ દંડ હોય તો.
પ્રભુજી હોય તેટલા	કાંસાની થાળી નવી	મોતી લગાડવું અને ધ્વજા	ચાંદીનો પલંગ
ચાંદીના સાથીયા, જેટલા	કેસર ગ્રામ – ૧	લગાડવી.	વાસ્તુ પુરૂષ
પ્રભુજી હોય તેટાલા.	ફૂલ (જરૂરીયાત મુજબ)	લીલુ નારીયેલ	ચાંદીના ઈન્દ્ર ઈન્દ્રાણી
પીળા સરસવ ગ્રામ – ૫૦	અંખડ ચોખા – કિ. ૧	ચાંદીનું તાળુ – ચાવી	તાંબાની લોટી – ૧
લીલો ધ્રો (ઘાસ)	ચોખા કિ. – ૨	આરતી, મંગલ દીવો,	ઢાંકણ સાથે
કંકુ ગ્રામ – ૨૫૦	પિરામીડ આકારનો		પારો ગ્રામ – ૫૦
સફેદ સિમેંટ કિ. ૫	બુંદીનો લાડુ–સવા બે કિલોનો		

www.jainsite.com For Private & Personal Use Only info@jainsite.com

ભૂમિપૂજન / ખાતમુહુર્ત / શિલારોપણ સામગ્રી લીસ્ટ વિધિકાર મહેશભાઈ પંડિત – ૨૭૭૯૧૫૩

ભૂમિપૂજન/ ખાતમૂહૂર્ત..

કેશર ગ્રામ – ૧,	મલમલ મીટર – ૩	નાની ૧૦
બરાસ ગ્રામ – ૨૦	નેપકીન – ૬	પૂજાની વાટડી – ૫
વાસક્ષેપ ગ્રામ – ૧૦૦	લીલું કપડું મી –૧	કળશ – ૫
રૂપેરી બાદલો ગ્રામ– ૨	ઘઉં – મગ – ચણા	બાલદી –૨
રૂપેરી વરખ – ૨	ચોળા જુવાર સરસવ	કુંડી – ૨
ધૂપ પકેટ – ૧	મઠ – ૫૦–૫૦ ગ્રામ	ચામર
કાપૂસ પૂણી – ૧	ફૂલ મીક્ષ નંગ – ૫૦	દર્પણ
બોયાં નંગ – ૧૦	ચાંદીનો પાવડો	પંખો
કાચના ગ્લાસ – ૨	ચાંદીની કોદાળી	આરતિ
ઘી કિ. ૦૧	ચાદીનું ઘમેલું	મંગળદીવો
ચોખા કોલમ કિ. ૨	લીલું નારિયેળ – ૧	નવગ્રહ
ગાયનું દૂધ લી. ૦।।	નાડા છડી દડો –૧	અષ્ટમંગલ
રોકડા રૂપિયા – ૫૦	દેરાસરનો સામાન	દશદિક્પાલના પાટલા
પાવલી – ૫૦	સિંહાસન	શાન્તિકળશનો ઘડો
પતાસાં કી. ૧	શાન્તિનાથ ભગવાન	૧
મીઠાઈ નંગ – ૩૧	સિદ્ધચક્રજી	પાટલા – ૫
ફળ મીક્ષ – ૩૧	ધૂપીયું	પાટ મોટી – ૧
કંકુ ગ્રામ – ૨૦	ફાનસના દીવા – ૨	ચંદરવો પૂંઠીયું
અબીલ – ૨૦	થાળી મોટી –૧૦	બાંધવું.

શિલારોપણ

ખાતમુહુર્તના લીસ્ટમાં બતાવેલ (ચાંદીનો પાવડો કોદાળી સિવાયનું) તમામ દેરાસરનો સામાન પણ તે મુજબ બધોજ
મીંઢળ મરડાસીંગી સાથે નંગ – ૨૫
સોનાનો કૂર્મ –૧ ચાંદીના કૂર્મ – ૮/૧૦
ત્રણ રેખાવાળી કોડી – ૯ ચાંદીનો નાગ – ૧
તાંબાની લોટી ઢાંકલ સાથે ૯/૧૧
પંચ રત્નની પોટલી ૯/૧૧ પારો ગ્રામ – ૫૦
ચાંદીની વાટકી/ થાળી
કોપરનો / સિમેન્ટનો પાછળ – ૧/૩
(ખાડાની ઉંડાઈ કરતાં મોટો) (ત્રણ ઈંચ ડાયા મીટરનો)
નેપકીન – ૧૨
પૂજા જોડી – ૩ વિધિકારોમાટે
પૂજા જોડી – ૧ શિલ્પી માટે

કાપડ

રેશમી લાલ મીટર – ૧ રેશમી પીળું મીટર – ૧
રેશમી સફેદ મીટર – ૨ રેશમી લીલું મીટર – ૧ ।।
રેશમી કાળું મીટર – ૦।। રેશમી બ્લ્યૂ મીટર – ૦।।
રેશમી આસમાનીમીટર – ૦।।

ઔષધિઓ : વચા (ઘોડાવજ) ચિત્રક, સહદેવી વિષ્ણુક્રાન્તા, વારૂણી, સંજીવની, જ્યોતિષ્મતી (માલકાંગડી) ઈશ્વરી (શિવલીંગી)

ધાન્ય : જવ, વ્રીહી, કાંગ, જુવાર, તલ, શાલિ, મગ, ઘઉં..

ધાતુ : સોનું, રૂપું, તાંબુ, કાંસુ, પિત્તળ, સીસું, કથીર, લોઢું

www.jainsite.com
For Private & Personal Use Only
info@jainsite.com

www.jainsite.com
For Private & Personal Use Only
info@jainsite.com